

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

19

ACUM 20 DE ANI

Stavilă
împotriva apelor

SPORT

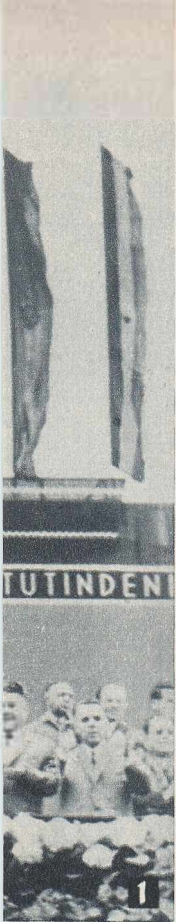
Anul XIV nr. 19 (519) — 8 mai 1965

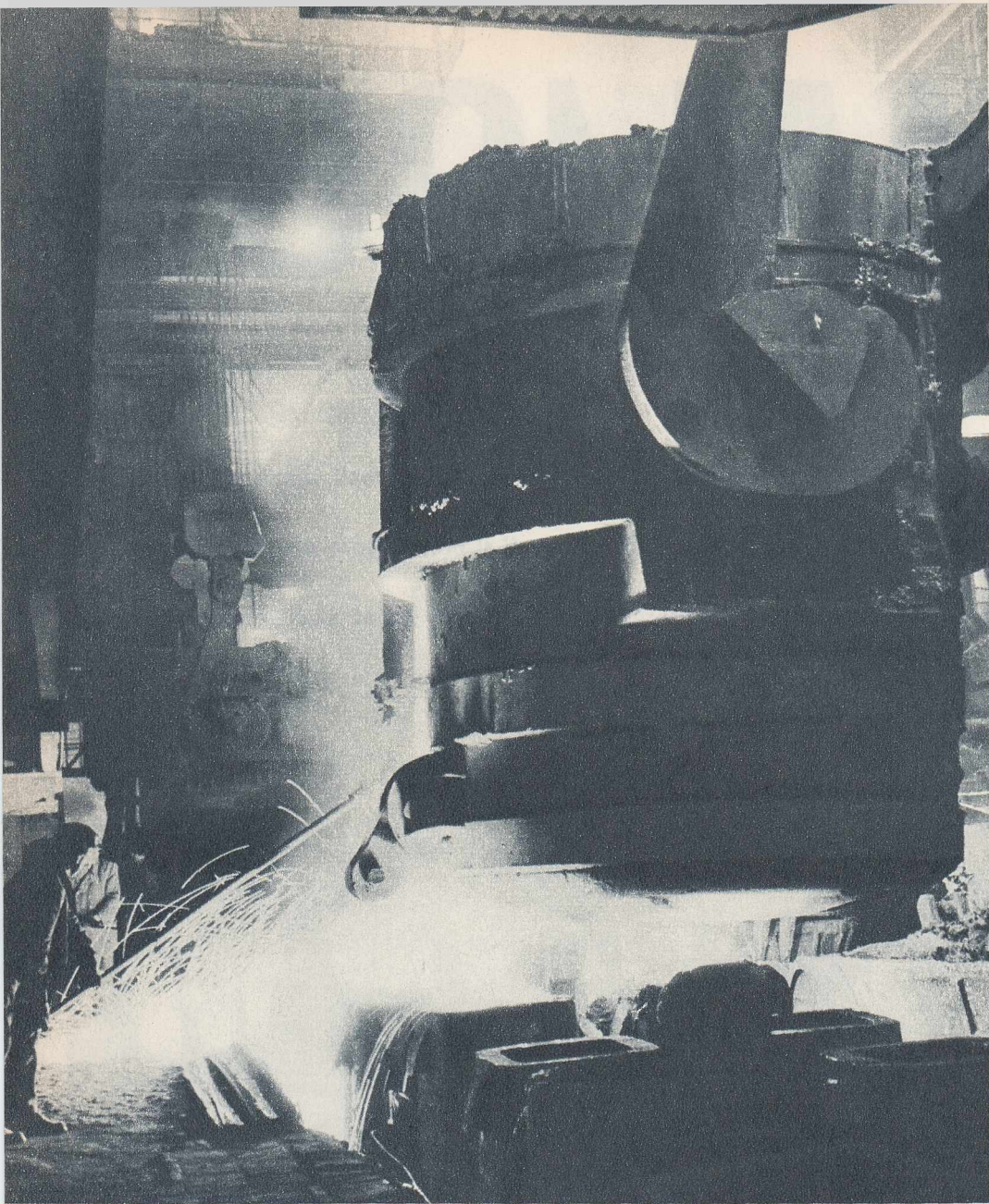

1 MAI 1965

- 1 Tribuna centrală în timpul demonstrației oamenilor muncii din Capitală.
- 2 În Piața Aviatorilor trec coloanele sărbătorești și multicolore ale demonstrațiilor.
- 3 Pășesc prin fața tribunelor pionierii, reprezentanții celei mai tinere generații a țării.
- 4 În pas cadențat, defilează sportivii.

1

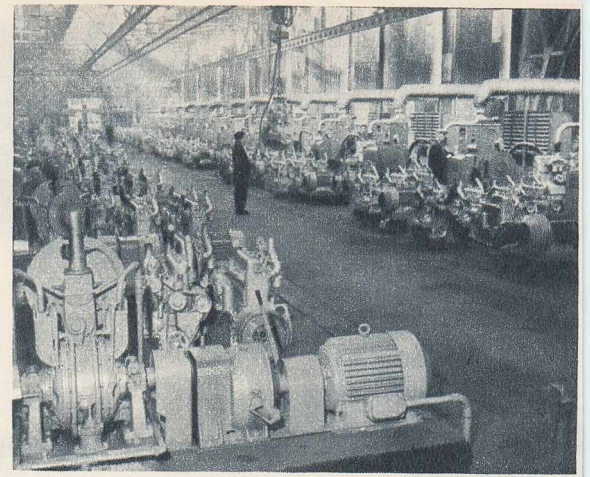
raportăm PARTIDULUI

Tradiționala sărbătoare a lumii muncitoare, ziua de 1 Mai, a găsit poporul nostru în plin avânt pentru traducerea în viață a angajamentelor luate în cinstea celui de-al IV-lea Congres al partidului. Prin nenumărate panouri, grafice și care alegorice, colectivele de oameni ai muncii prezente la demonstrațiile de pe întreg cuprinsul țării au raportat succesele obținute în prima etapă a întrecerii socialiste din anul acesta, precum și hotărârea lor fermă de a întâmpina apropiatul eveniment din viața partidului și a întregului nostru popor cu noi și însemnate victorii pe drumul înfloririi patriei, bunăstării și păcii.

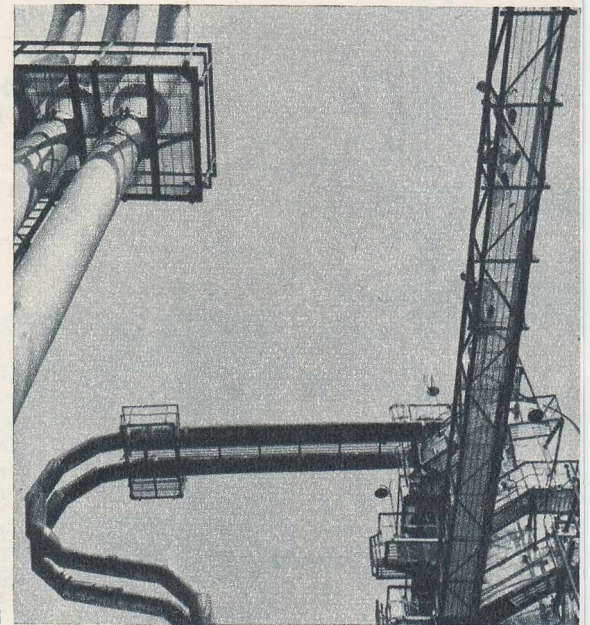
În cinstea zilei de 1 Mai constructorii de mașini de la uzinele „23 August” au depășit volumul producției marfă cu 4.000.000 lei, pe cel al producției globale cu 2.500.000 lei și au realizat economii suplimentare la prețul de cost de peste 700.000 lei numai pe primul trimestru. La Combinatul siderurgic Reșița și la uzinele „Oțelul roșu”, oțelarii au elaborat aproape 15.000 tone de metal peste plan, depășindu-și cu mult angajamentele. În cinstea Congresului — ne informează colectivul de muncă al întreprinderii „6 Martie” din Timișoara — planul producției globale va fi depășit cu 2.400.000 lei, iar cel al producției marfă cu 1.600.000 lei. Cu angajamente sporite în muncă întâmpină cel de-al IV-lea Congres al partidului și întreprinderea de prefabricate „Progresul” din București; până la 1 iulie, planul producției globale va fi depășit cu 4.500.000 lei iar planul producției marfă tot cu 4.500.000 lei. Iar în gospodăriile agricole de stat și cooperativele agricole de producție, muncitorii ogoarelor se întrec în lupta pentru o recoltă îmbelșugată.

Întregul nostru popor întâmpină cel de-al IV-lea Congres al partidului înzecindu-și eforturile, însuflețit de dorința fierbinte de a cinsti mărețul eveniment din istoria țării noastre cu însemnate victorii în opera de construire a României socialiste. Rezultatele obținute încă din primele zile ale celei de-a doua etape a întrecerii socialiste atestă din plin hotărârea de a transforma angajamentele în fapte.

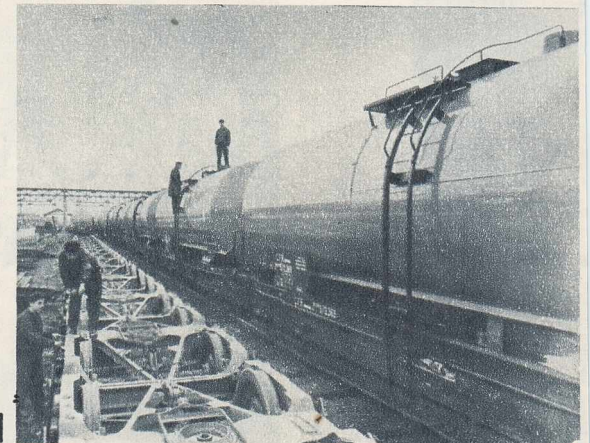
- 1 În cinstea Congresului partidului și a zilei de 1 Mai, siderurgiștii hunedoreni și-au îndeplinit toate angajamentele luate. Astfel, în primele patru luni ale anului, economia țării a primit în plus 22.723 tone de minereu aglomerat, 29.330 tone de fontă, 14.700 tone de oțel și multe alte mii tone laminat.
- 2 Constructorii de tractoare din Brașov și-au îndeplinit înainte de termen toate angajamentele prevăzute pentru prima etapă a întrecerii socialiste.
- 3 Rafinările din regiunea Ploiești au depășit planul la producția globală cu 12.000.000 lei iar planul producției marfă cu 6.700.000 lei.
- 4 Colectivul uzinelor „23 August” din Capitală a realizat până la 1 Mai o depășire a planului la producția marfă de 4.000.000 lei.
- 5 La Șantiierul naval Galați toate lansările de nave ce au avut loc în cinstea zilei de 1 Mai s-au efectuat înainte de termen.

2

3

4

5

Berlin, 9 mai 1945. Victorie ! Vestea capitulării necondiționate a hitleriștilor este primită cu entuziasm de biruritori, în însăși inima Germaniei.

ACUM 20 DE ANI

de colonel Aurel PETRI

Istoria omenirii a cunoscut numeroase evenimente peste care uitarea și-a cernut de mult lînțoliul. Altoră însă scurgerea timpului le-a dat o nouă și puternică strălucire. În rîndul acestora se numără, la loc de frunte, marea victorie a popoarelor iubitoare de libertate, a coaliției antihitleriste, obținută asupra Germaniei naziste. Acum 20 de ani, sub loviturile puternice ale armatelor coaliției antihitleriste și ale mișcării antifasciste de eliberare națională a popoarelor s-a prăbușit singerosul Reich nazist.

Văzută în perspectiva celor două decenii, victoria de la 9 mai 1945 apare în toată măreția ei, constituind unul din acele evenimente care și-au pus din plin amprenta asupra dezvoltării mondiale contemporane.

N-au fost zadarnice jertfele uriașe, sîngele vărsat, eforturile considerabile pentru nimicirea hidrei fasciste, pentru salvarea civilizației și progresului omenirii.

Dezlănțuit în 1939 de Germania hitleristă, cel de-al doilea război mondial a intrat în istoria universală ca un moment de grea încercare. Acțiunile agresive, planurile cîmpuitoare ale Germaniei hitleriste, Italiei fasciste și Japoniei militariste de cucerire a dominației mondiale puneau în pericol însăși ființa națională a multor popoare. Împotriva cîmpitorilor s-au ridicat la luptă forțe sociale uriașe din numeroase țări ale lumii, s-a format o largă coaliție antihitleristă, a cărei forță fundamentală a fost Uniunea Sovietică.

Insuflețit de țelurile nobile ale eliberării patriei sale și ale salvării omenirii de primejdia înrobirii fasciste, poporul sovietic a dat uriașe jertfe de sînge, a dus cu eroism greul luptei împotriva ocupanților. În marile bătălii purtate pe întinderile imense ale frontului, armatele sovietice au sfărîmat pas cu pas mașina de război hitleristă, grăbind ceasul salvării omenirii de primejdia robiei naziste.

Inflăcărare de dragoste față de patrie, însetate de libertate, masele populare din țările cîmpite de hitleriști s-au ridicat la luptă hotărîtă. A luat naștere și s-a dezvoltat o puternică mișcare de rezistență antifascistă, condusă de partidele comuniste și muncitorești. În rîndurile ei s-au încadrat oameni din diferite pături sociale animați de idealurile luptei pentru eliberarea patriei de sub jugul fascist.

Iubitor de libertate, independență națională și progres social, poporul român a fost un participant activ la lupta împotriva fascismului. El a urît de moarte pe cei care îi prădase și pustiise țara în timpul ocupației din primul război mondial, îi sfîrtecuse teritoriul național prin odiosul dictat de la Viena, i-au încălcat în mod grosolan independența și suveranitatea țării, i-au jefuit bogățiile și au împins-o în criminalul război hitlerist, semănînd jalea și doliul aproape în fiecare cămin. În acele zile de grele încercări, poporul nostru, mobilizat și condus de P.C.R., a dat lovituri mașinii de război fasciste, s-a ridicat la arme, a înfăptuit insurecția armată antifascistă din august 1944 și a luptat cu vitejie pînă la capitularea necondiționată a Germaniei naziste. Participant activ la războiul antihitlerist, poporul român a înțîmpinat Ziua victoriei asupra Germaniei fasciste cu un sentiment de legitimă mîndrie, izvorît din conștiința înaltă a datoriei împlinite.

Aniversînd împlinirea a două decenii de la marea victorie asupra fascismului, oamenii muncii din țara noastră sărbătoresc totodată a 88-a aniversare a Zilei independenței de stat a României. În ședința din 9 mai 1877 a parlamentului țării, Mihail Kogălniceanu, pe atunci ministru de externe, vestea cu îndreptățită mîndrie patriotică: „Sîntem independenți, sîntem națiune de sine stătătoare”.

Năzuința de veacuri a poporului român, cucerirea independenței de stat a țării, a fost pecetluită cu sînge pe cîmpurile de bătălie împo-

(Continuare în pag. 6)

ACUM 20 DE ANI

Infanteriști și tanchiști români în marș spre o nouă poziție de luptă în partea de nord a Transilvaniei.

Ofițeri români și sovietici organizând o acțiune de luptă.

triva cotropitorilor otomani. Conștienți că luptă pentru o cauză dreaptă, încurajați de dragostea și sprijinul maselor populare, ostașii români, împreună cu ostașii ruși și cu detașamente de voluntari bulgari, s-au bătut cu eroism și abnegație împotriva dușmanului. La Plevna și Rahova, la Smîrdan și Vidin, vânătorii și dorobanții români au săvârșit nepieritoare fapte de arme. Pentru totdeauna a rămas în amintirea poporului nostru bravura soldatului Grigore Ioan, a sergentului Stan Gheorghe și a caporalului Nica Vasile din Regimentul 2 vânători care au capturat drapelul cu semilună al redutei Crivița. Maiorul Gheorghe Șonțu, căpitanul Valter Mărăcineanu, locotenentul Dumitru Lemnea și alții au căzut la datorie în fruntea ostașilor avântați în atac.

Cucerirea independenței naționale a constituit un eveniment de mare importanță în dezvoltarea României moderne. Dar roadele victoriei au fost culese de clasele dominante în frunte cu monarhia, care au folosit independența pentru a-și întări pozițiile economice și politice, au menținut țara într-o stare de dependență față de marile puteri capitaliste. Adevărata independență a țării a fost cucerită de către poporul român în lupta cu arma în mână împotriva Germaniei hitleriste, în focul insurecției armate antifasciste, al participării României la războiul antihitlerist, în procesul profundelor prefaceri revoluționare petrecute în țara noastră.

Ridicate la arme, însuflețite de dorința de a-și elibera patria, de chemările avântate ale partidului comunist, masele populare, întreaga armată română, formațiunile patriotice au luptat cu vitejie și eroism pentru victoria insurecției armate, pentru eliberarea patriei de

sub jugul fascist. Prin lupte aprige purtate în Capitală și împrejurimi, pe Valea Prahovei, în Dobrogea, Oltenia, partea de sud a Transilvaniei, Banat, unitățile militare și formațiunile de luptă patriotice au zdrobit trupele hitleriste din partea centrală, de sud-est și sud-vest a țării, pricinuind inamicului pierderi grele în oameni și tehnică militară. Între 23 și 31 august, forțele insurecționale au ucis în lupte peste 5.000 de militari germani, au capturat 56.455 prizonieri, printre care 14 generali și 1.421 ofițeri, ceea ce reprezintă valoarea a circa 6 divizii. La acestea se adaugă importante cantități de tehnică de luptă capturate, printre care 438 nave fluviale (în afară de altele 60 scufundate), 222 de avioane, altele 60 de aparate fiind doborâte.

Este lung și impresionant șirul faptelor de arme săvârșite de luptătorii formațiunilor patriotice, de ostașii români și oamenii muncii în zilele fierbinți ale lui august 1944. Din rîndul lor și-au vărsat sîngele 8.500 de luptători.

În timp ce forțele insurecționale zdrobeau rezistențele hitleriste în regiunile mai sus-menționate, armatele sovietice ale Fronturilor 2 și 3 ucrainene, care dezlănțuiseră încă la 20 august o operație ofensivă de amploare la flancul sudic al frontului, în sectorul Iași-Chișinău, au încercuit gruparea principală de forțe inamice din această zonă, iar pînă la 29 august au reușit să o nimicească obținînd o strălucită victorie. În zilele de 30 și 31 august, populația Bucureștiului eliberat de forțele insurecționale a întîmpinat pe ostașii primelor mari unități sovietice cu entuziasm, cu aclamații și flori, ca pe prieteni și frați.

Fapta de arme a poporului român a avut o însemnătate istorică sub raport politic, militar și economic atît pentru țara noastră cît și pentru mersul războiului, în ansamblul lui, bucurîndu-se de o înaltă apreciere internațională. „La 23 august, cînd nu erau încă evidente perspectivele desfășurării viitoare a evenimentelor militare și cînd soarta Germaniei era departe de a fi clară, politica externă a României a luat o întorsătură hotărîtoare“, menționa reprezentantul Uniunii Sovietice la Conferința de pace de la Paris. Ziarul american „New York Times“ din 25 august 1944 scria că istoria va consemna actul de la 23 August 1944 din România „ca unul din cele mai hotărîtoare evenimente ale întregului război“. La rîndul său ziarul francez „Le Figaro“ din 25 august relatează: „Este prematur să evaluăm toate consecințele pe care le poate avea răsturnarea de situație produsă de România. În orice caz este un eveniment de mare importanță care a dat una din cele mai sensibile lovituri celui de-al treilea Reich“.

Insurecția armată a însemnat începutul unui război drept, de eliberare și apărare a patriei. Umăr la umăr cu glorioasa Armată sovietică, Armata română a luptat pentru eliberarea părții de nord-vest a țării. Prin lupte crîncene, trupele române au eliberat 872 de localități dintre care 8 orașe, au străbătut 4 masivi muntoși, au forțat 5 cursuri de apă și au provocat inamicului, între 1 septembrie și 25 octombrie, pierderi care s-au ridicat la aproape 73.000 de oameni.

La 25 octombrie 1944, o dată cu alungarea dușmanului din orașele Satu-Mare și Carei, a fost eliberat întregul teritoriu al patriei de sub jugul fascist. În semn de adîncă recunoștință pentru faptele de eroism ale celor care au luptat împotriva fascismului, pentru eliberarea patriei, ziua de 25 octombrie este sărbătorită în fiecare an de întregul popor român ca zi a Forțelor Armate ale Republicii Populare Române, ca un omagiu adus tradițiilor eroice de luptă ale poporului pentru independența națională.

Poporul român va cinsti veșnic amintirea vitejilor ostași sovietici care și-au dat viața pentru libertatea țării noastre. Sîngele vărsat în comun a cimentat prietenia și alianța dintre poporul român și poporul sovietic în lupta pentru triumful nobilei cauze a libertății popoarelor, a păcii și socialismului.

Mereu vii vor rămîne în memoria poporului nostru numele și faptele eroice ale soldaților și ofițerilor români, ale bravilor luptători din formațiunile patriotice, ale tuturor luptătorilor antifasciști, în frunte cu comuniștii, care și-au dat viața pentru cauza sfîntă a libertății patriei.

Armata română însuflețită de cauza dreaptă pentru care își vărsa sîngele, de chemările P.C.R., a continuat lupta dincolo de hotarele patriei pînă la capitularea Germaniei naziste. „Trebuie — se arăta într-un articol redacțional din ziarul «Știința» — să luptăm mai departe, să nimicim în birlogul ei fiara hitleristă“. Chemările partidului comunist, exprimînd năzuința și hotărîrea neclintită a poporului român, au avut un puternic ecou în rîndurile ostașilor români, care nu și-au precupețit nici sîngele și nici viața pentru înfăptuirea lor.

Pe teritoriul Ungariei, trupele române, în strînsă cooperare cu armatele sovietice, au luptat timp de aproape trei luni și jumătate, aducîndu-și contribuția în cadrul operațiilor Debrețin și Budapesta.

Jurnalele de operații, ordinele de front, comunicatele consemnează avîntul eroic cu care ostașii români s-au bătut în cele 7 operații și 81 de lupte purtate pe teritoriul ungar. Prin lupte înverșunate, ei au cucerit 3 masivi muntoși (Hegyalia, Bükk și Matra), au forțat 4 cursuri mari de apă (Tisa, Bodrogul, Hernádul și Ipeľul), au eliberat 1.237 localități dintre care 14 orașe și au provocat inamicului pierderi grele în oameni și tehnică de luptă.

În luptele purtate pe teritoriul Ungariei, Armata română a dat un greu tribut de sînge, pierderile sale fiind de peste 42.000 de morți, răniți și dispăruți. Prin mărețe pilde de eroism și vitejie săvârșite în aceste lupte, unitățile și marile unități române și-au acoperit drapelul de glorie nepieritoare. Pentru totdeauna vor

rămâne în amintirea poporului nostru faptele de arme ale soldaților Eftimie Croitoru și Gheorghe Stan, salvatorii podului de la Tiszalök, ale ostașilor subunității comandate de locotenentul Constantin Marinescu, care au asaltat și lichidat rezistența inamică din clădirea poștei centrale din Budapesta, dârzenia și puterea de sacrificiu ale sergentului Elena Chiriță și ale altor sute de mii de luptători care și-au dovedit vitejia, curajul și măiestria în acțiunile purtate pe teritoriul ungar. Cinstind memoria și faptele de arme ale ostașilor români, populația maghiară a ridicat monumente în orașele Debrecin, Miskolc, Győr, Nyiregyháza și în alte localități.

De la 18 decembrie 1944, când primele sale unități au depășit frontiera ungaro-cesoslovacă, Armata română a participat împreună cu Armata sovietică la acțiunile desfășurate pe teritoriul Cehoslovaciei până la capitularea Germaniei naziste. În această perioadă trupele române au participat la 250 lupte importante, au forțat 4 cursuri mari de apă (Hronul, Nitra, Vahul și Morava), au străbătut, prin luptă, 9 masivi muntoși, au eliberat 1.722 localități, printre care 31 orașe. Nici rezistența înverșunată a inamicului, nici greutatea mare impuse de terenul muntos și împădurit, nici gerurile și zăpezile abundente din iarna anului 1944—1945 n-au putut stăvili elanul și hotărârea nestrămutată ale ostașilor români de a învinge pe dușman. Numele lui Constantin Godeanu, membru al C.C. al U.T.C., fapta de arme a eliberatorilor castelului Viglas, a șoimului aviator Traian Dirjan și ale altor ostași români care au luptat cu vitejie pe pământul cehoslovac au intrat în cartea marilor tradiții ale luptei pentru libertate a poporului român.

Timp de 260 zile, două armate, un corp aerian, flota de Dunăre și alte unități și formațiuni militare române au dat lovituri puternice inamicului.

Trupele române au pătruns prin lupte grele peste 1.000 de km în dispozitivul inamic, ajungând până în podișul Boemiei, la aproximativ 80 km sud-est de Praga, au străbătut 17 masivi muntoși, au forțat 12 cursuri de apă, au eliberat 3.831 de localități dintre care 53 de orașe. Ele au pricinuit inamicului pierderi care se cifrează la peste 136.000 oameni dintre care circa 118.000 prizonieri, ceea ce echivalează cu efectivul aproximativ a 14 divizii. La aceste pierderi se adaugă numeroși ostași morți și răniți, pe care inamicul a reușit să-i ridice de pe cimpul de luptă. Totodată, trupele române au provocat inamicului pierderi mari în tehnica de luptă.

Drumul de luptă al Armatei române a fost stropit cu sîngele a peste 170.000 de luptători în apriga înclăstare cu fiara fascistă. Jertfele de sînge ale armatei noastre constituie o contribuție fundamentală a poporului român la înfringerea Germaniei hitleriste.

La sfîrșitul războiului, efectivul Armatei române aflat pe front era de peste 198.500 de oameni. Completările făcute din interiorul țării, în vederea înlocuirii pierderilor suferite în lupte, s-au ridicat la peste 167.500 de oameni. Dacă la aceste cifre se adaugă pierderile, rezultă că efectivul total al Armatei române participante la războiul anti-hitlerist, în perioada de la 23 August 1944 pînă la jumătatea lunii mai 1945, totalizează aproximativ 538.000 de oameni.

Numeroase documente militare ale vremii, comunicate, ordine de front, jurnale de operații consemnează strălucitele fapte de arme ale trupelor române. Unitățile și marile noastre unități au fost citate prin 14 ordine de zi ale ministrului de război și Marelui Stat Major al Armatei române, prin 7 ordine de zi ale Comandamentului Suprem sovietic, 21 de comunicate de război sovietice, prin numeroase ordine de zi, scrisori de mulțumire și aprecieri verbale și scrise ale Frontului 2 ucrainean și ale comandanților Armatelor 53, 40 și 7 gardă sovietică, cu care au cooperat strîns în luptă.

Pentru faptele lor de arme în războiul antihitlerist, peste 300.000 de soldați, subofițeri și ofițeri români au fost decorați cu ordine și medalii române, sovietice și cehoslovace.

Tabloul participării României la războiul antihitlerist este întregit de eforturile considerabile făcute de poporul român pentru asigurarea frontului cu materialele și mijloacele necesare. Insuflete de cauza dreaptă a luptei împotriva fascismului, masele populare au înfruntat cu un minunat spirit de sacrificiu condițiile deosebit de grele, ruina economică provocată de război și de sabotajul reacțiunii, au răspuns cu înflăcărare chemării partidului comunist „Totul pentru front, totul pentru victorie!” Muncitorii, țărani, meseriașii, intelectualii și-au mobilizat toate puterile, au acceptat cu bărbăție orice privațiuni pentru sprijinirea frontului antihitlerist.

Poporul român a pus în slujba luptei contra fascismului toate forțele sale umane și materiale. Prin bătăliile purtate, prin sîngele vărsat, prin minunatul avînt patriotic de sprijinire a frontului, poporul nostru și-a adus contribuția la victoria asupra fascismului și a înscris o pagină glorioasă în istoria luptelor sale pentru libertate și independență națională.

Cel de-al doilea război mondial a constituit un examen greu pentru omenire. Victoria în acest război a cerut eforturi considerabile din partea coaliției antifasciste și, în primul rînd, din partea gloriosului popor sovietic, care a dus greul războiului, punînd în slujba luptei pentru eliberarea popoarelor, uriașele sale forțe materiale și spirituale. Războiul a lăsat o brazdă adîncă de sînge, cenușă și scrum în viața multor țări. Pe ruinele fumegînde lăsate de cotropitorii hitleriști în lungul și în latul Europei, popoarele au depus eforturi considerabile pentru refacerea bunurilor materiale și culturale distruse sau devastate, învățînd din această aspră lecție a istoriei necesitatea imperioasă a luptei unite a tuturor forțelor iubitoare de pace pentru a salva omenirea de pericolul unui nou război mondial, pentru apărarea și consolidarea păcii în lumea întreagă.

Eveniment de însemnătate istorică mondială, victoria de la 9 mai 1945 a însemnat zdrobirea celei mai feroce mașini de război creată de imperialism. Prin aceasta s-a dat o lovitură puternică imperialismului, au fost zădărnicate planurile reacțiunii mondiale de a întoarce roata istoriei, de a stăvili mersul omenirii pe calea progresului social. În aceste împrejurări, ca urmare a ascuțirii contradicțiilor interne, a creș-

Forțarea Tisei de către o unitate română.

terii tumultuoase a luptei revoluționare a maselor muncitoare, în frunte cu partidele comuniste și muncitorești, o serie de țări din Europa și Asia s-au rupt din lanțul imperialismului și au pornit pe calea făuririi vieții noi, socialiste. S-a format și consolidat sistemul mondial socialist, care a devenit factorul determinant al dezvoltării sociale.

Insuflete de victoria în cel de-al doilea război mondial, popoarele din țările coloniale și dependente și-au intensificat lăcomia grăbind procesul istoric de prăbușire a odiosului sistem colonial.

Stegarii ai luptei popoarelor pentru eliberarea patriei de sub jugul fascist, partidele comuniste și muncitorești din țările capitaliste și-au lărgit și întărit rîndurile, și-au cîștigat un imens prestigiu în sinul maselor populare.

Procesul istoric desfășurat sub semnul mării victorii a scos la iveală forțe sociale uriașe, de nebiruit. Raportul de forțe pe arena mondială s-a schimbat în favoarea socialismului și păcii.

Pătruns de mîndrie patriotică pentru contribuția adusă la zdrobirea Germaniei hitleriste, pentru mărețele succese obținute de-a lungul celor două decenii în făurirea vieții socialiste, poporul român sărbătorește Ziua independenței de stat a României și Ziua victoriei asupra fascismului german cu hotărîrea fermă de a ridica patria pe noi culmi ale progresului, de a-și aduce și pe viitor, neabătut, întregul său aport la dezvoltarea înțelegerii și prieteniei între popoare, la lupta pentru triumful măreței cauze a păcii în lumea întreagă.

VOLUNTARIÎ ÎNFRUNTĂ FOCUL INAMIC ȘI VALURILE MUREȘULUI

După ce hitleriștii au fost respinși de pe Tirnava Mică, au încercat o mică rezistență pe înălțimile de la nord de Mureș. Profitînd de terenul extrem de avantajos pentru ei și de obstacolul ce-l constituia în calea noastră Mureșul, au organizat, din timp, o poziție de rezistență pe aceste înălțimi. În aceste condiții au luat naștere luptele de la Vidrasău.

Episodul care urmează face parte din aceste lupte, însă o luptă din cele mai tragice prin situația critică ce se crease batalioanelor noastre în capul de pod de peste Mureș, de la nord de Vidrasău.

Pe malul de sud al Mureșului, lîngă satul Vidrasău, sînt multe înălțimi abrupte, unele pleșuve, altele îmbrăcate în hainele culturilor de porumb, arboretului și viilor. În timpul războiului antihitlerist acele înălțimi au fost apărate de numeroase forțe inamice care dis-

puneau de tancuri și aruncătoare de mine.

Nu era de loc ușor să te opinești jos, pe firul văii, și să îți piept puhoiului fascist, după cum nu era de loc ușor să fii dîncol de Mureș și să rezisti cu eroism la necontenitele atacuri fasciste pornite din toate direcțiile.

Și totuși, ostașii noștri au făcut față cu succes tuturor acestor greutăți. Ei au rezistat cu eroism pe poziție; deși se aflau într-o situație destul de grea, ostașii români care luptau aici au găsit resurse morale suficiente să distrugă forțele fasciste care căutau cu disperare să se mențină pe înălțimile de pe malul Mureșului.

Pentru a ieși victorioși din această aprigă înclăstare am adus la cunoștința tuturor comandanților și ostașilor din regiment inten-

(Continuare în pag. 8)

București. Trupele române, care și-au adus contribuția la înfrângerea hitlerismului, trec biruitoare pe sub Arcul de Triumf.

țiile hitleriștilor. Imi amintesc și astăzi, cu o vie emoție, de însuflețirea ostașilor care au manifestat un puternic elan de luptă și dorința aprigă de a zdrobi pe adversar. Din această înflăcărată dorință de a înfringe pe fasciștii de pe malul Mureșului s-a născut și ideea de a se organiza un pluton de voluntari. Plutonul trebuia să treacă peste Mureș, sub focul uci-gător al dușmanului, pentru a intra pe cei de la capul de pod.

De reliefat este faptul că numărul voluntarilor era atât de mare, încât se putea organiza cu ei, foarte ușor, chiar un batalion. Situația specifică de atunci, precum și lipsa mijloacelor de trecere nu puteau îngădui însă angajarea unor forțe de tăria unui batalion și nici chiar a unei companii.

Am hotărât să recurg doar la acțiunea unui pluton, întărit cu două aruncătoare de mine de 60 mm și cu trei aruncătoare de flăcări.

S-a ales un sector de forțare cât mai ferit de vederile dușmanului, asigurând plutonului atât mijloacele de trecere necesare — două sedinuri¹⁾ — cât și un sprijin masiv de foc.

Acțiunea de forțare s-a început în după-amiaza zilei de 18 septembrie 1944. Primele grupe de pușcași și mijloace de întărire au reușit să treacă râul prin surprindere. Celelalte grupe au fost însă prinse într-un foc puternic de artilerie inamic, care le-a avariat un sedin. Cu toate acestea, soldații nu s-au lăsat intimidată și au continuat să străbată înot apele Mureșului. Aici trebuie să subliniem faptul că toți voluntarii erau și buni înotători, mulți din ei fiind originari de pe malurile mării și ale Dunării. A fost un moment

înălțător de eroism. Ii urmăream prin binoclu pe ostașii noștri și-mi creștea inima de bucurie când îi vedeam cu câtă repeziciune și abilitate își luau formația de atac, o dată ajunși pe malul opus, cu câtă rapiditate trăgeau asupra hitleriștilor. Inspăimântați de avântul românilor, o parte din fasciști începuseră să o rupă la fugă printru acoperirile de teren, deși aveau poziții de tragere foarte avantajoase. Punând în funcțiune și aruncătoarele de flăcări, voluntarii au reușit să treacă Mureșul și să se reunească cu forțele detașamentului românesc de dincolo de râu.

Acțiunea plutonului a ridicat și mai mult moralul celor aflați în capul de pod care, la rîndul lor, au deschis mai întâi foc puternic asupra hitleriștilor, după care au pornit la atac ajutînd astfel acțiunea voluntarilor. De pe malul de sud al râului continua sprijinul de foc al regimentului. Când începu să se lase amurgul, detașamentul, împreună cu voluntarii, s-a avîntat la un nou atac. În fruntea atacurilor din cadrul detașamentului se afla compania comandată de sublocotenentul Constantin Gheorghiu. Noi, cei aflați la sud de Mureș, am observat cum acea mîna de ostași în frunte cu ofițerul izbucniseră să pună stăpînire, dintr-un salt, pe un mamelon aflat la nord de amplasamentul unui cuib de foc hitlerist. De acolo, sublocotenentul Gheorghiu împreună cu ostașii săi s-au năpustit vijelios asupra fasciștilor, nimicindu-i cu focul automatelor și al grenadelor. În crîncena încețare, o rafală dușmană a curmat însă și firul vieții bravului ofițer. Atacul nostru a dus la respingerea inamicului de pe prima terasă a Mureșului. Apoi, capul de pod s-a consolidat și mai puternic. Printre mulți alții am putut remarca atunci, pentru vitejia de care a dat dovadă, pe sergentul Ion D. Stoian din satul Săveni, fostul județ Ialomița. El comanda două aruncătoare de mine de 60 mm. Cu toate că fusese descoperit și în jurul lui cădeau nenumărate schije de proiectile dușmane, el, cu mult calm, folosind o mică cută de teren, a izbutit să plaseze cu o precizie uimitoare focul aruncătoarelor sale pe două cuiburi de arme automate fasciste, distrugîndu-le. De remarcat era viteza de tragere, rapiditatea cu care el a mutat focul de pe un obiectiv pe altul. Și astfel, grație intervenției vijeloase a voluntarilor, s-a înlăturat criza, respingînd pe inamic, iar batalioanele s-au consolidat în capul de pod de la Vidrasău.

REORGANIZAREA

După singeroasele lupte duse de Regimentul 34 infanterie în cadrul Diviziei 9 infanterie, pe dealul Sîngeorgiu, în capul de pod de la nord de Mureș, din raionul Cipău-Iernut, unitățile diviziei au trecut la reorganizare.

Cît privește Regimentul 34 infanterie, el a intrat în cantonament în satul Bord. După atîtea lupte crîncene, o odihnă de cîteva zile era binevenită.

...Deși intrarea în sat a avut loc noaptea, întreaga populație era în picioare. În toate casele, sub protecția camuflajului, ardeau lămpile. În sobele de zid duduiau focurile, pe plite abureaua cratițe cu diferite bunătăți...

Pe timpul cît am fost cantonați la Bord s-a organizat cu soldații și gradații instrucția de front, iar cu ofițerii, exerciții de luptă pe hartă.

În satul Bord a mai avut loc și o altă activitate. În ziua de 4 octombrie, în ajunul plecării noastre din cantonament, către ora prînzului, întregul regiment „a fost adunat sub arme” — cum se spunea atunci la ceea ce azi ar fi revista de front. O ușoară adiere de vînt unduia faldurile drapelului unității.

După primirea raportului, comandantul de regiment a vorbit despre luptele purtate de Regimentul 34 infanterie în Dobrogea, în Cîmpia Dunării, la București și Ploiești, pe Mureș și pe dealul Sîngeorgiu.

În acordurile solemne ale fanfarei regimentului s-a păstrat un minut de reculegere în memoria eroilor căzuți pe cîmpurile de luptă.

A urmat după aceea citarea prin ordine de zi pe divizie și pe regiment a ofițerilor, subofițerilor, gradaților și soldaților care se evidențiaseră în luptele purtate, începînd de la Constanța și pînă la dealul Sîngeorgiu.

În continuare s-a dat citire ordinului cu cei decorați, avansați în grad sau promovați în funcții. A crescut dintr-o dată numărul de frunțași, de caporali și de sergenți.

Cînd s-a ordonat ca cei citați pentru fapte de arme, cei decorați, avansați sau promovați în funcții să iasă în fața frontului pentru a fi felicitați de comandantul regimentului, s-a produs o situație foarte semnificativă. Aproape întregul efectiv al regimentului a făcut trei pași înainte, atît de mare era numărul celor care s-au evidențiat în lupte.

După ce „s-au rupt rîndurile”, oamenii au început să glumească și să discute diferite probleme.

Militarii sosiți recent, pentru completarea pierderilor, aduceau vești din Dobrogea, din București. Ei erau înconjurați și asediați cu întrebări. Vestea care s-a răspîndit ca fulgerul a fost cea referitoare la o lege privitoare la împroprietărirea țărănilor. Cine a adus această veste nu știm, dar din gură în gură s-a zburat cuvintele: „S-a dat o lege la București cu împroprietărirea țărănilor...”, „Fraților, ni s-a ridicat datoriile de la bănci și de la boierii...” Știrile ne-au fost apoi confirmate de niște soldați veniți de la „partea sedentară”. Ei spuneau că au auzit despre această lege în trecere prin București, că „boierii turbează” și că în primul rînd vor primi pămînt cei aflați pe front. Discuțiile au cuprins aproape întreaga masă de militari. Se crease o atmosferă de voie bună, de robust optimism.

Știri în legătură cu legea despre care vorbeau ostașii în Bord ne-au ajuns apoi la cunoștință mereu cu noi și noi amănunte, de-a lungul drumului de luptă parcurs. Astfel am aflat că era vorba de fapt de Platforma F.N.D., al cărei proiect a fost elaborat de P.C.R. în luna septembrie 1944. În acest document erau cuprinse și punctele referitoare la întîietatea la împărțirea pămîntului pentru militarii de pe front.

Festivitatea din ziua de 4 octombrie 1944, însoțită de bucuria veștilor primite, a ridicat și mai mult starea morală a luptătorilor, a stimulat și mai mult voința lor de a săvîrși noi fapte de eroism în luptele ulterioare pe care le-a dus Regimentul 34 infanterie.

Ion BOTEA
general-maior în rezervă

ASALTUL POSTULUI DE RADIO „DONAU”

În războiul antifascist, Divizia infanterie a dat ultima luptă în ziua de 9 mai 1945, cu toate că Germania nazistă capitulase, fără condiții, în noaptea de 8 spre 9 mai. Această luptă s-a impu din cauză că forțele hitleriste dădău la postului de radio „Donau” au refuzat să depună armele, deși li s-a adusese la cunoștință capitularea Germaniei fasciste.

În dimineața zilei de 9 mai 1945 la ora stabilită, regimentul nostru, în cadrul diviziei, a pornit asaltul de război valnic asupra postului de radio „Donau”, ultimul nostru asalt. Pe deasupra capetelor au început să năvălească proiectilele artileriei proprii Pămîntul se cutremura... Pe pozițiile dușmane se ridicau continuu imense trîmbe de fum gros, negru brăzdate de limbi de foc. Aviații românească vărsa și ea tone de bombe asupra inamicului. Cu fiecare clipă, încordarea creștea. Cîmpe pe cer au apărut primele rachete roșii, ostașii noștri au pornit la atac. Au înaintat circa 200 de metri, dar focul turbat al inamicului i-a silit să se culce la pămînt. După ce artileria lungi tragerea, continuau să atace. Militarii, subunitățile se apropiau metru cu metru de inamic. Deoarece focul dușman ne țintuia mereu la pămînt, comandantul regimentului hotărî ca direcția principală de atac să fie schimbată întrucîtva.

— Uraaa! Uraaaaa! — începu apoi să vuiască valea.

Ai noștri trecuseră vijelios la asalt. Au urcat creasta. Au trecut printr-un canal în care apa le venea pînă la brîu. Pionierii au întins punți de asalt pentru trecerea armamentului greu.

În urma bombardamentului artileriei noastre a fost lovită baza antenei postului de radio „Donau”. Uriașul pilon de fier începu să se incline.

Din nou izbucni un „Ura” puternic, năvalnic. Uralele se împleteau cu exploziile grenadelor. Batalionul 2 făcu o manevră pentru a cădea în spatele hitleriștilor.

Lupta a durat pînă cînd soarele a coborît spre asfințit.

...Se însera. Plutonul fumega ca un imens rug. Pilonul trufaș zăcea aplecat într-o rînă. Nu mai putea împroșca văzduhul cu minciunile hitleriștilor. Prin perdeaua de fum alburiu, umbrele ostașilor noștri păreau ale unor uriași.

Au luat atunci un mare număr de prizonieri.

Un vlăjgan de prin părțile Iașului luă pe un hitlerist de bărbie, îl privi țintă în ochi și-i spuse:

— Ei, acum crezi că s-a dus dracului Berlinul?...

— Ja! Ja! Berlin kaput! Hitler kaput! — bilbi nazistul, holbînd ochii de spaimă.

În urma acestui atac, care a dus la încercuirea completă a forțelor hitleriste de pe marele plutou, unde se afla postul de radio „Donau”, divizia noastră a capturat numeroși prizonieri. Numai Regimentul 34 infanterie a luat peste 200. Multe mașini încărcate cu muniție, cu armament și echipament, cu alimente, cu medicamente, cu obiecte jefuite de fasciști din Cehoslovacia au fost capturate de către trupele române.

Cu această luptă războiul a luat sfîrșit și pentru regimentele Diviziei 9 infanterie.

Ion PANĂ
locotenent-colonel în rezervă

1) Bărci de cauciuc.

STAVILA ÎMPOTRIVA APELOR

Într-o carte apărută cu mulți ani în urmă, care se ocupa de geografia și bogățiile pământului, se spunea într-o frază: „Nu se poate ca omul să «învingă» geografia fizică — cel puțin pînă azi n-a izbutit”. Iată însă că acel „azi” a fost depășit cu o distanță, în timp, impresionantă.

În locul pădurilor de sălcii bătrîne, scorburoase, fără valoare economică, în locul lacurilor și bălților, cu stufărișuri puțin producătoare, în această junglă dunăreană au apărut pădurile de porumb, cu aurul de multe carate al boabelor.

Aici, în Lunca Dunării, bătălia pentru redarea de noi terenuri agriculturii e în plină desfășurare. Pe malul stîng al fluviului se înșiruie ca o salbă numeroase șantiere de hidroameliorații. Acestea fac parte din binecunoscutul plan de acțiune conceput, inițiat și organizat de partid, care prevede efectuarea unor lucrări de hidroameliorații — îndiguiri, desecări, defrișări — în scopul punerii în valoare, în prima etapă numai, a unei suprafețe de peste 300.000 hectare. Dar pentru ca

Vasile CĂBULEA
(Continuare în pag.10)

În câteva minute o asemenea mașină de defrișat poate scoate din rădăcini un copac secular.

această suprafață să fie redată în circuitul agricol, e nevoie ca un dig înalt de 4—5 metri, cu o lățime la bază de 32—36 metri, să se întindă de-a lungul a circa 1.000 km. Peste 90 milioane de mc de pământ va trebui dislocat și transportat. Un șantier a cărui măreție nu e cu nimic mai prejos ca a oricărui șantier al construcției socialiste. Iar acest mare volum de muncă se execută de numai câteva sute de tractoriști și mecanici care minuiesc mașini puternice, tehnicieni și ingineri hidroamelioratori cu experiență, oameni tineri și cetezătorii.

După ce, pe unul din ultimele fronturi, victoria împotriva apelor a fost cucerită (este vorba de terminarea lucrărilor de îndiguiri de pe șantierul de hidroameliorații din Insula Mare a Brăilei), ei și-au imbarcat utilajele pe șleberi și au urcat în sus, pe Dunăre, poposind în incintele Prundu-Greaca, puncte înscrise, alături de Potelu-Corabia, Suhaia-Zimnicea, Bistrețu-Nedeia și altele, pe harta viitorului front al operațiilor hidroameliorative.

Insula Mare a Brăilei constituie una din paginile cele mai frumoase consemnate pînă acum în istoria lucrărilor de hidroameliorații de la noi. Aici s-a construit într-un timp record — iulie-decembrie — un dig inelar de 135 km care ferește de inundații o suprafață de 71.900 de

hectare. În cursul lucrărilor de construcție a digului au fost defrișate peste 1.100 hectare de pădure de salcie și plop, s-au excavat aproape 10 milioane metri cubi de pământ. Este cea mai mare lucrare de îndiguire realizată pînă în prezent în țara noastră. Aici se vor înființa un număr însemnat de unități agricole de stat. În actuala campanie de primăvară, mecanizatorii au întors primele brazde revășne din cel mai bun și mai nou pământ al țării.

— Sîntem în drum spre șantierul de hidroameliorații din incinta Prundu-Greaca-Argheș. Călăuza noastră? Inginerul Martinciuc, un om între două vârste, care a început să lucreze în acest domeniu acum 17 ani și cunoaște ca-n palmă toate șantierele de acest gen din țară.

— Noul șantier, ne relatează dînsul, se întinde pe o distanță de 41 km. Incepe lîngă comuna Gostinu și se termină la gura Argeșului, lîngă Oltenița. Aici vor fi redat agriculturii alte 28.000 de hectare. Sînt acoperite, în prezent, numai de apele Lacului Greaca aproximativ 7.000—8.000 de hectare. Dar le vom alunga, curînd...

Navigăm pe-o vreme urîtă. Cerul e acoperit cu nori cenușii, apele fluviului, agitate și mîloase, sînt în creștere. În pădure, mugurii au plesnit, anunțînd sosirea primăverii, reînvierea naturii. Printre pîcurile de sălcii, de plopi și stejari bătrîni se văd, din loc în loc, contururile digului, mașinile și utilajele scurmînd pămîntul: se aude zgomotul lor puternic în înclăștarea cu natura îndărătnică. În depărtare zărim înșirate vasele-dormitor.

— Prima fază a construcției, continuă inginerul Martinciuc, a fost terminată. Incinta a fost închisă, iar digul făcut, în prima fază a lucrării, însumează 2.900.000 metri cubi de pământ săpat, cărat și așezat. Din cei 41,4 km cît reprezintă exact lungimea digului — peste 30 de km au fost făcuți prin păduri. Pentru ampriza digului ca și pentru gropile de împrumutat pământ s-au defrișat peste 600 hectare de pădure; s-a muncit în condiții cu totul neobișnuite. Pe o porțiune de aproape un kilometru, dificultățile ce au trebuit învinse au fost deosebit de grele. Arbori bătrîni, cu un diametru de peste un metru și cu rădăcinile adînc înfipte în pămînt, înfruntau cu încăpăținare forța agregatelor defrișătoare. Se încăpățîneau ei, ne încăpățînam și noi, ne spune călăuza.

Apoi, după o pauză lungă, adăugă:

— Deși nu vedeam acest asalt asupra naturii pentru prima oară, mă impresiona totuși forța oamenilor și a mașinilor. Și simțeam satisfacția că învingem natura. Cînd totul trecea, cînd mașinile tăceau și liniștea cuprindea întinderile, priveam dezolat cîmpul haotic, dezgolit. Sute, mii de trunchiuri de copaci zăceau moarte. Toamna, la întoarcere, gropile se astupaseră, terenul se nivelase, iar iarba, tînără și fragedă — solie a renașterii ciclice a vieții — își făcuse apariția.

Ancorăm. Primul popas la grupa a III-a de utilaje, sectorul 1 de

lucru, Gostinu. În comparație cu proporția lucrărilor numărul oamenilor este mic: sub 200. În ultima lună, băieții de aici avuseseră planificați circa 100.000 metri cubi de pământ dar ei, confirmînd tradiția, au realizat aproape 150.000. Am cunoscut pe frații Dumitru și Marin Toma, care își depășesc cu regularitate sarcinile. Cei doi frați muncesc uneori cît patru. Ei

mai izolat al șantierului de îndiguiri Prundu-Greaca. Aflîndu-te aici, i simți singurătatea. E nespus de mult tinerețe și voioșie. Marea majoritate a tractoriștilor și mecanicilor sînt utemiști: aproape 200. Comitetul U.T.M. a întreprins, din primzi, acțiuni organizatorice de go podărire și înfrumusețare a acestor noi așezări omenești. S-au făcut și partizările în dormitoare, s-au am-

Armata de oțel a agregatelor moderne înalță o puternică stavilă împotriva apelor.

au lucrat și în Insula Mare a Brăilei unde au săvîrșit fapte care dau un plus de frumusețe profesiei lor.

Seara am fost oaspeții grupului IV de utilaje, condus de inginerul Ioan Peneș. Acest grup dispune de cea mai puternică forță mecanică: 7.500 cai putere. „Cartierul general” al șantierului se instalează într-o pădure. Mai întîi, cu cele mai puternice tractoare pe șenile, s-au croit drumurile de acces. În câteva zile au fost ridicate barăcile din plăci fibro-lemnoase cu umplutură între pereți, orînduite în formă de careu. La malul Dunării ancoraseră cele cinci vase-dormitor. E punctul cel

najat birourile, sălile de mese, locurile de parcare și punctele de alimentație, s-au inițiat acțiuni culturale și educative. Ultima de acest fel a fost un simpozion literar urmat de dans. S-a dansat pe vas, în legănarea undelor Dunării. Ziarele sosesc zilnic. Există aparate de radio care îi ajută pe tineri să cunoască nou-tățile de pe toate meridianele lumii, precum și televizor care le mijlocește pasionaților sportului și ai muzicii legătura cu stadioanele, sălile de concert și a. Vom aminti că grupa a IV-a de utilaje a venit cu izbînzii remarcabile dobîndite în Balta Brăilei. Și continuă și în acest șantier să fie grupă fruntașă în producție. La Insula Mare a Brăilei grupa a realizat 50 km de dig din cei 135 km. A terminat digul, porțiunea planificată, cu o lună mai devreme, apoi a dat ajutor grupei

Așa se naște un dig pe șantierul de hidroameliorații din Lunca Dunării.

STAVILĂ ÎMPOTRIVA APELOR

a VI-a. Cele patru drapete atestă cuceririle obținute de tinerii din această unitate pe frontul dezlănțuit împotriva apelor. La noul punct de lucru au de împlinit digul pe o distanță de 11 km. În afară de lucrările de îndiguire se execută în această incintă canale de desecare pentru evacuarea apelor din lac în Dunăre. Două stații de pompare, cu o capacitate totală de peste 8 mc pe secundă, vor trebui să pompeze continuu, vreme de câteva săptămâni, pentru ca imensa farfurie de pământ care ține de veacuri apele Lacului Greaca să primească iar razele soarelui.

Viața de șantier e aspră chiar atunci când aceasta nu e undeva, departe, în Lunca Dunării. E cu atât mai aspră dacă ne gândim că muncitorii de aici trăiesc și lucrează mai mult pe apă. Dar ideea că în

urma lor rămâne un imens ogor fertil, îi animă, îi face să treacă peste greutățile inerente. Departe de casele lor — sînt aici adunați tineri din mai toate regiunile țării — ei ridică marele dig care îmblînzește natura, disciplinează bătrînul fluviu, pentru a da agriculturii țării noi terenuri mănoase...

Noaptea, micile așezări de la cele trei răspîntii ale apelor, cu luminile lor, privite de undeva, din înalțuri, par punctele de popas ale unei temerare expediții. Nu e departe vremea cînd acest peisaj sălbatic se va schimba cu totul. În locul pădurilor și stufărișurilor nefolositoare, al mlaștinilor și al bălților de unde duduiau tractoarele și mișcarea omenească au alungat haitele de mistreți și de lupi, vor apărea nesfîrșitele păduri de porumb, aurul cîmpurilor. Atunci, geograful vor fi

nevoiți să facă rectificările de rigoare pe harta patriei. Locul colorii albastre, al apelor, îl va lua verdele plantelor semănate de mîna omului, apoi galbenul recoltelor.

...Vremea cînd aceste pămînturi noi, care întregesc ogorul țării, vor rodi înția oară, la porunca omului și în folosul lui, e aproape. O apropiere cu fiecare zi vajnicii constructori ai uriașului dig care va zăgăzui apele, ocrotind ogoarele. În însuflețita întrecere care are loc între grupele de utilaje, între brigăzile de tractoriști și echipele de mecanici — nu e nimeni în afara întrecerii socialiste — se obțin importante succese. În întîmpinarea Congresului partidului — eveniment de uriașă însemnătate în viața țării și a poporului nostru — hidroamelioratorii din Lunca Dunării și-au sporit eforturile pentru a înscrie pe grafi-

cele întrecerii socialiste noi și însemnate victorii. Dacă ar fi să amintim o singură cifră și încă este destul: deși condițiile climatice — ploi dese, pămîntul umed — n-au permis executarea neîntreruptă a operațiilor hidroameliorative — totuși prin voință, efort, inițiativă, muncitorii de aici au reușit să-și realizeze planul pe trimestrul întâi al anului și să excaveze și așeze în dig o cantitate de pămînt în plus de peste 65.000 metri cubi. Lună de lună brigăzile mecanizatorilor își depășesc planul de producție. În felul acesta, întinderi de pămînt și ape care zac în nerodire de veacuri sînt prefăcute în edenuri roditoare menite să valorifice și să sporească, spre binele celor ce muncesc, resursele de bogății ale țării.

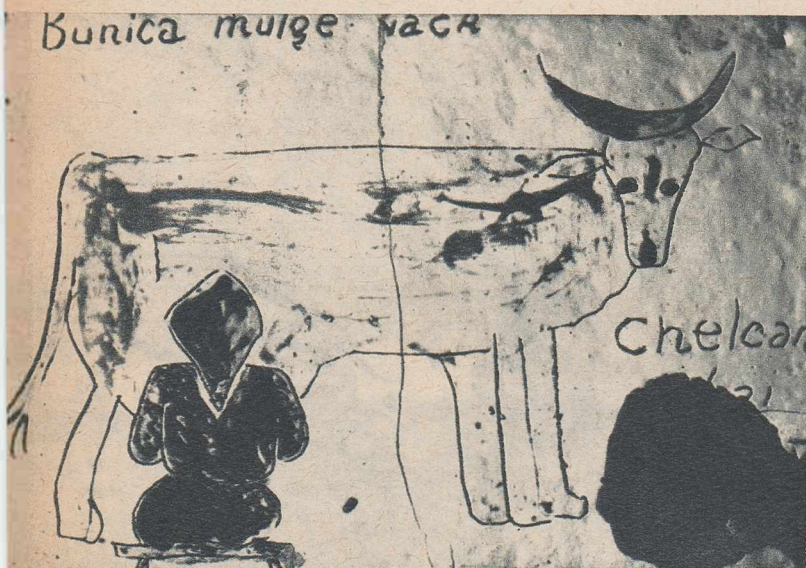
Vasile CĂBULEA

Ionică din Gheboia -
Mihai CHELCAN

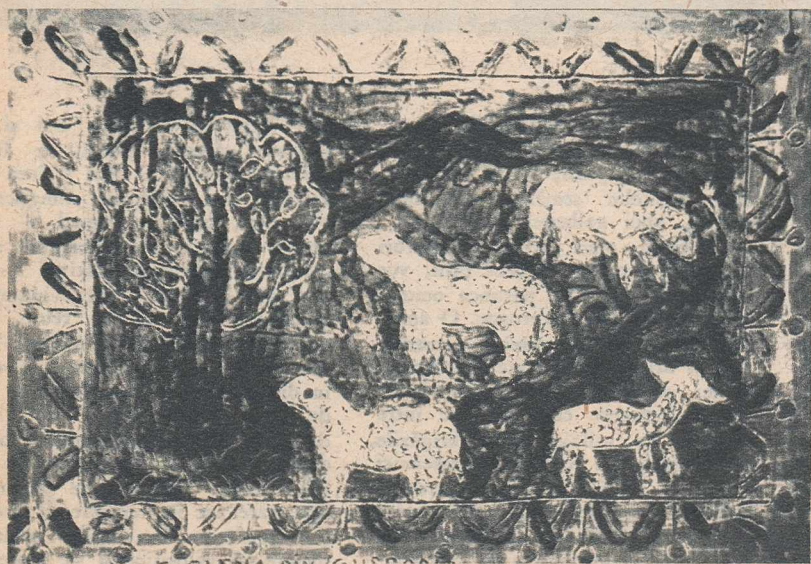
Sora se piaptână -
Elena IONIȚĂ

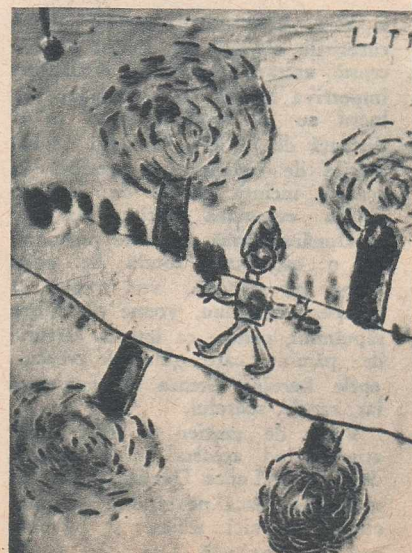
Bunica mulge vaca -
Mihai CHELCAN

▲ Tractor pe cimp -
Mihai CHELCAN

◀ Oițe -
Elena COSTACHE

Copii la drum -
Gheorghiță UTINA

Cursa de Bucuresti-Gheboiaia - Mihai CHELCAN

ARTA SI PEDAGOGIE

Mama infloreaza - Elena IONIȚA

Iată o cronică a cărei adresă trebuie precizată încă înainte de a-i enunța obiectul: nu e scrisă pentru creatori, căci unii dintre ei sînt abia la vîrsta cînd se pregătesc să descifreze tainele alfabetului; nu pentru a orienta vreun public, fiindcă fără nici o teoretizare oricine se emoționează la această expoziție; nu pentru popularizare, după ce a făcut-o — poate mai amplu — televiziunea. E scrisă pentru cei pe care-i interesează copilăria, pentru educatorii profesioniști ori naturali ai ei.

În foaierea Teatrului „Ion Creangă” sînt expuse cîteva zeci de plăcuțe ceramice — tablouri de lut — lucrate de copii între 5 și 13 ani. În culisele scenei stau 70 de școlari și preșcolari din Gheboiaia, un agronom ingenios, o sculptoriță inimoasă și un lanț de binevoitori, de la directorul școlii din sat, care a pecetluit solemn acțiunea, pînă la directorul Teatrului „Ion Creangă”, care a găzduit expoziția.

Locul acțiunii e un sat mic situat între Ploiești și Tîrgoviște, care de imemorial timp se ocupă cu olăritul. Înainte de a avea cooperativă agricolă, satul trăia din vinzarea străchinilor în târguri vecine. Apoi, îndeletnicirile au devenit legumicole. Agronomul (îl cheamă Petre Burlac), sub a cărui grijă s-au dezvoltat grădinile satului, a socotit că această transformare ar trebui să se resimtă și în patriarhala trudă a olarilor și a lansat chemarea: să vină un artist! S-a dus Ana Cordoneț și a privit situația — hai să spunem agronomic: toată grija trebuie acordată „puieților”!

Astfel a început „școala” de ceramisti, cu ateliere în șopron și expoziții în ogradă. De aici încolo, darea de seamă trebuie să devină mai pedantă în termeni. Altfel n-ar rămîne decît concluzia sentimentală a întîmplărilor de la Gheboiaia, încheiate cu o plimbare în Capitală a „artiștilor”, cu care prilej un magnetofon ar fi putut memora replici de o naivitate patetică despre raiul Bucureștilor și fericirea acelor clipe.

Dar concluziile acestei minunate aventuri fantastico-pedagogice sînt mult mai importante — deși, se vor întreba unii, ce poate fi mai important decît fericirea unui copil înmulțită cu 70?

E important fiindcă de aici se vede cum se pot dezvolta copiii cînd cineva se pricepe și are curajul să-i dezvețe a desena cumînți și indiferenți cu rigla și cu idealuri de copiiști placizi, cum fac încă, vai, mii de școlari!

Din obiect de dexteritate și de plictis, lucrul manual a devenit deodată ispravă și miraj, eveniment al creației. Această minune trăită la 8 ani nu se uită niciodată, oricîtă rugină așază vîrsta pe deasupra. Copiii au recapitulat astfel singuri, și la timpul convenit, un ev istoric, acela în care

omul și-a descoperit propria nevoie de a-și prelungi cunoștințele și sentimentele în memoria materiei. Din asemănătoare mișcări ale sensibilității, pe filele de ceramică s-a consemnat liric o epică de calendar al zilelor și muncilor din Gheboiaia: mama mulge vaca; bunica hrănește copiii; sora inflorează străchini; tata învîrtește roata; autobuzul vine de la oraș; ursul caută zmeuriș; oile se adună în cîmp; tractorul trage plugul; sera a dat garoafe uriașe; Harap-Alb își desfășoară pășaniile; Prîslea s-a suit pe măgăruș etc., etc. Copiii au luat act de realitatea ogrăzii și a artei dintr-o dată, au trăit însăși elementara determinare prin viață a creației.

Importantă mai e, ca la atîtea expoziții de desene ale copiilor, concluzia pe care pînă la urmă ar trebui să o tragă cei ce se ocupă cu ilustrația literaturii pentru copii. Schematismul desenelor de copii vine din neputința de analiză proprie vîrstei, schema aceasta e însă logică și, ca atare, uzează de abstracții. Ei nu știu să rezolve divergența dintre ceea ce vîd la un obiect și ceea ce știu despre el și desenează însăși dilema: prin trupul tatei se vîd liniile scaunului, peisajul e văzut ca din avion și omul, atunci, prin deducție, e și el așternut plat pe teren, ca să fie și orizontal — adică luat dintr-un unghi fictiv, dar și întreg — adică real! Ca să se aplice vîrstei acestei viziuni, desenatorul trebuie să înțeleagă sensul profund logic al convențiilor create de mintea copilului. Latura didactic „corectă”, ca și latura rafinat „infantilă”, sînt la fel de neavenite pentru cultura copilului. Numai logica stilizărilor (și nicidecum principiul fanteziei ori al decorativității) poate sugera doza și direcția ficțiunii în ilustrația pentru copii — și poate genera o artă valabilă pentru părinți.

Să ne întorcem totuși la Gheboiaia. Aici olarii, producînd masiv și în serie, au pierdut oarecum pe drum gustul variației și simțul detaliului. Gestul lor s-a mecanizat: cu „cornul” ori „cutiuța”, efectele ies dintr-un singur gest. Copiii aceștia restabilesc în sat procesul de invenție, suflă în vatra stinsă a sentimentului de sub cenușa rutinei.

Și mai e ceva important: sutele de ore pe care copiii le-au dat jocului pasionat al creației. Și sutele de pași săriți peste silabisirea formelor cu rigla și compasul, către înțelegerea mai tîrziu a artei. Provizia de candori pentru uzul viitor al adultului. Jaloanele începutului de diferențiere între obiectul brut și imaginea creată. Deprinderea mîndriei de a făptui frumosul. Experiența de elan și perseverența...

Anca ARGHIR

arta ziaristului fotograf

Edmund Höfer este, cel puțin pînă la ora actuală, deținătorul unui record în materie: „Sudorul” lui a fost prezent în peste 80 de saloane și expoziții de artă fotografică internațională, aducînd autorului mai multe medalii de aur, de argint și de bronz.

Fotoreporter de cotidian, Höfer a călătorit ani de-a rîndul prin țară și a fost martorul multor prefaceri, aducîndu-și contribuția la alcătuirea cronicii fotografice a ultimului deceniu. Fotograf pasionat și talentat, autorul e o prezență activă în fotografia noastră de presă ca și de expoziție, impunîndu-se mai ales prin nota de modern pe care o aduce în lucrările sale.

În prezent, sala din Brezoianu găzduiește expoziția personală de fotografie a acestui artist fotograf și fotoreporter.

Edmund Höfer expune 116 lucrări în alb-negru. O expoziție valoroasă care fără îndoială a suscitât interesul și pe marginea căreia se vor purta probabil discuții.

Sînt prezentate multe lucrări inspirate, de certă valoare, care demonstrează convingător talentul tînărului artist fotograf. De exemplu, o serie din portretele expuse, la care remarcăm interiorizările, realizarea fină, lumina ușoară. Dintre lucrările care oglindesc efortul creator al oamenilor din țara noastră, marile șantiere, obiectivele industriale create sau în curs de construcție, se remarcă, la distanță apreciabilă de celelalte, fotografia care a adus atîtea succese autorului pe plan intern și internațional — „Sudorul”. Dar domeniul asupra căruia insistă Höfer, cel puțin în expoziția actuală, este instantaneul care aduce strada cu viața ei, cu oamenii ei.

E ciudată totuși preferința acestuia spre zonele cele mai periferice ale vieții, spre tipologii extrem de îngustate și subțiate, unele dintre ele de-a dreptul pe cale de dispariție. E aproape o performanță să înțelegi astăzi tipuri ca bătrîna din „Amintiri din copilărie” sau pe aceea din „Bomboane agricole”, figuri triste de mahalagioaice și alcoolici, cimitire. Titlurile sînt ele înseși edificatoare: „De ziua morților”, „În drum spre cimitir”, „La crucea lui Brîncoveanu”, „Alcool”, „La bodegă” și încă multe, prea multe de același fel. Dintre ele apar astfel stîngace, rătăcite parcă, acele portrete mai tonice cum sînt „Cap de copil”, „Ina”, ele fiind printre lucrările de certă valoare.

Există evident un anume pitoresc în lucrările care domină numeric. Dar, credem noi, și o lipsă de măsură. Domină negrul și petele de lumină, optimismul apare prea rar. Iată de exemplu „Florăreșele”. Aceste pitorești personaje apar dezolante: toată poezia îndemnului insistenț cu care ele oferă florile e anulată.

Evident, se poate spune oricînd: așa a văzut autorul. Noi regretăm însă. E surprinzător și aproape de neînțeles cum un artist fotograf tînăr, așa cum este Edmund Höfer, nu e atras mai mult de tematica nouă, nu vede infinitele aspecte frumoase ale vieții noastre. Pleci din expoziție încercînd din acest punct de vedere un ușor sentiment de insatisfacție. Bunele intenții ale lui Edmund Höfer nu se realizează decît parțial.

Dincolo de aceste rezerve ale noastre, expoziția lui Edmund Höfer are destule virtuți. Și înainte de toate, aceea pe care am remarcat-o: știința instantaneului, categoria de fotografie cea mai valoroasă din expoziție, zona în care artistul fotograf se realizează în cel mai înalt grad. Iar dacă ne gîndim că pînă astăzi instantaneul e încă deficitar la noi, atunci o dată mai mult trebuie să salutăm aceste succese.

Traian PROSAN

Unde-i arbitrul?

VELVET

RUSSYBALETO R. BITTMANN

TANEČNÍ KROUŽEK

La cercul de arte plastice al clubului.

Olga Stanislavskaia.

20 DE ANI DE LA ELIBERAREA CEHOSLOVACIEI

Polacek și tinerii lui prieteni

de Iaromír PESCEK, ziarist din R. S. Cehoslovacă

Varnsdorf, micul orașel cehoslovac situat în apropierea graniței cu R.D. Germană, s-a făcut cunoscut mai de mult în țară și peste hotare datorită produselor întreprinderilor textile din localitate. „Elitě”, de pildă, produce ciorapi de damă care se bucură de multă căutare. Fabrica „Velveta” exportă în zeci de țări pluș, catifea, țesături industriale, ecrane de cinema ș.a.m.d.

Poposind aci n-am intenționat să realizăm un reportaj despre activitatea industrială din Varnsdorf. Ceea ce ne preocupa era felul în care-și petrec timpul liber locuitorii unei asemenea așezări, cu atât mai mult cu cât vârsta lor medie este, după cum o arată statisticile, de 27 de ani.

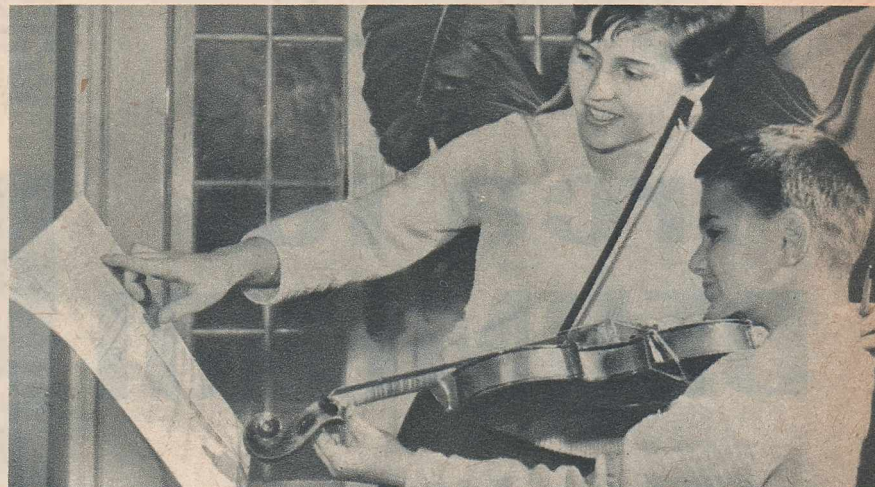
În aflarea răspunsului la această întrebare de un mare ajutor ne-a fost Iosif Polacek, responsabilul clubului fabricii „Velveta”, un om plin de energie, în pofida argințiului părului său.

Conducându-ne prin numeroasele încăperi, prezentându-ne cu această ocazie pe mulți dintre colaboratorii săi — majoritatea tineri — el ne-a relatat cu căldură despre activitatea clubului.

Programele — ne spune Polacek — sînt alcătuite în urma propunerilor făcute de tinerii care vin aci. Se organizează seri literare, muzicale, se prezintă mici scenete sau pantomime. Membrii colectivului de teatru „Vesta” ca și ceilalți artiști sînt recrutați din rîndurile tinerețului din fabrică. Foarte adesea, sălile arhipline n-au putut totuși cuprinde pe toți cei dornici să asiste la spectacolele prezentate de ei.

Dar contribuția membrilor colectivului artistice la activitatea clubului nu se rezumă la realizarea diferitelor programe.

„Să nu credeți că «artiștii noș-

Vojena Misnerova conduce lecțiile de vioară. Ea însăși a început să învețe să cînte doar în urmă cu cîțiva ani. Acum o așteaptă conservatorul.

tri» (așa-i numește Polacek pe membrii echipei artistice) nu știu să pună umărul cînd trebuie. Această scenă, de exemplu, a fost construită de membrii colectivului artistic «Vesta», iar instalația de sonorizare a fost realizată de ansamblul de balet”.

Polacek este unul din pictorii talentați din Varnsdorf. Din inițiativa lui s-au organizat o serie de expoziții în cadrul cărora s-au purtat discuții pe marginea tablourilor expuse. În acest fel, mulți tineri au învățat să înțeleagă și să cunoască mai bine arta. În același timp, Polacek îi îndrumă pe muncitorii și funcționarii talentați în tehnica desenului și a picturii. Numărul mare de desene și schițe pe care ni le-a arătat Polacek sînt o mărturie vie a faptului că eforturile sale nu au fost irosite în zadar.

„Nici nu am băgat de seamă cînd s-a inserat. În programul clubului figurau pentru acea seară dansuri și jocuri colective. Or-

chestra cînta melodii de dans în ritm trepidant, iar tinerii, îmbrăcați cu gust, dansau corect, se purtau cuviincios — așa cum se cade unor oameni binecrescuți.

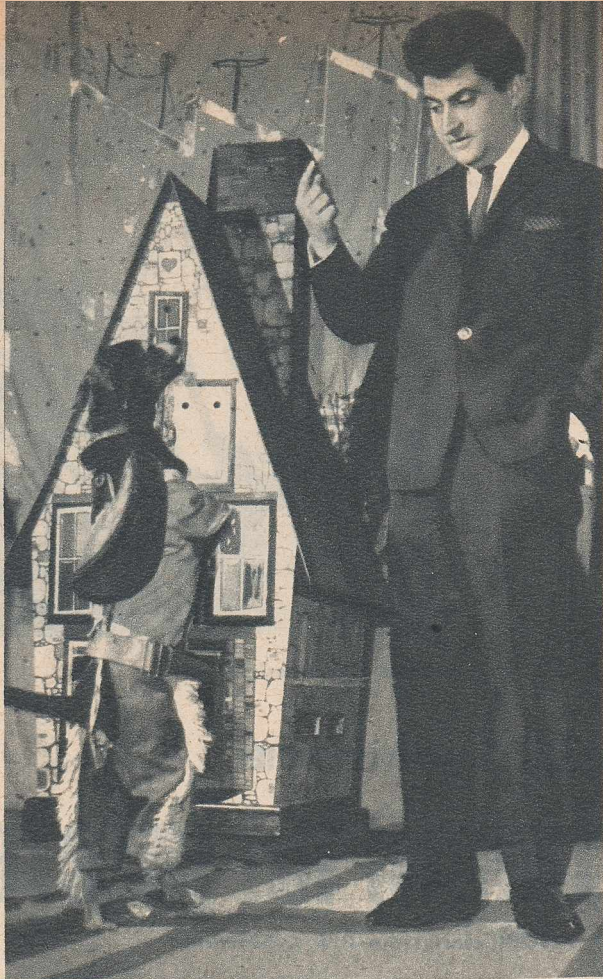
Am discutat la club cu o fată. Are 18 ani. Ochii ei, de culoarea ciocolatei, urmăresc cu atenție tot ce se-ntîmplă în jur. O cheamă Olga Stanislavskaia și este textilistă; ni s-a relatat că lucrează cu multă dexteritate. Olga face parte din grupul tinerelor care au avut inițiativa organizării unei „parade a modei” care să prezinte produsele fabricii lor. Fetele au ales modelele, au confecționat rochiile, au elaborat programul paradei și tot ele au jucat rolul de manechine.

Tinerii cu care am făcut cunoștință la clubul fabricii „Velveta” trăiesc cu adevărat. Sînt demni de generația lor — a celor crescuți și educați în cei douăzeci de ani de la eliberarea patriei lor.

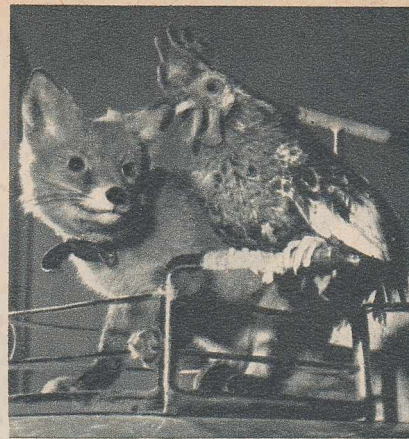
Fotografii de
Suzana HUMPALOVA

◀ Copiii muncitorilor iau lecții de balet la club.

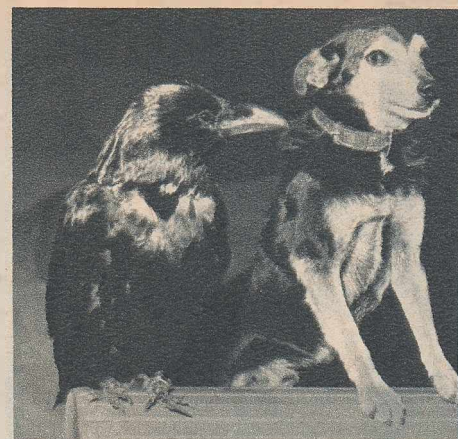

Dermenji are — pare-se — o mică conversație cu prietenul său Doxi.

Un cuplu de amici inseparabili: vulpea Tițica și cocoșul Ianoș.

Șotec pare să asculte cu încredere sfaturile înțeleptului său prieten Vasia, corbul centenar.

lii" Parisului, și se producea o celebră trupă de dansatori negri din New York. Cronicile au scris entuziaste: „Dermenji reeditează arca lui Noe. Dermenji a descoperit secretul lui Noe”.

Aveau dreptate. La un semn al baghetei lui Dermenji, vulpea se așază în bună frăție lângă cocoș, pisica se lasă cu politețe invadată de cinci șoareci, corbul se instalează lângă un câine, purcelul lângă fazan.

„La Fontaine nu și-ar crede ochilor”, exclamau parizienii. Arca lui Dermenji are o înfățișare adecvată secolului: e metamorfozată într-un microbuz și are la volan un Macacus de Java, nițel nervos și impacientat, care nu știe că în București claxonatul este interzis.

Într-un sfert de oră, Dermenji demonstrează că poftele și dușmăniile ancestrale pot fi potolite, că spaimetele pot

Să facem o paranteză. În circ, meșteșugul se învață din tată în fiu. Există adevărate dinastii de acrobați și familii de dresori cu un adevărat arbore genealogic. Înainte de a fi învățat aflabetul, copilul imblinzitorului se împrietenește cu un pui de leu. Se formează astfel un fel de comunicare, de îndelungată obișnuință reciprocă, care dă dresorului aflat în arenă acea dezinvoltură și siguranță uimitoare.

Dermenji e în circ doar de câțiva ani. Student la medicina veterinară, el a căpătat mai demult o cățelușă, Ira, și a început, în vacanțe, să o dreseze. Pentru pura sa plăcere personală. Ira era un animal inteligent și cu predispoziții intelectuale: a învățat să extragă rădăcina pătrată și să rezolve ecuații de gradul I cu o necunoscută. Dermenji și-a aflat astfel aptitudinile de dresor și și-a folosit în această direcție cunoștințele de medicină veterinară.

— Cel mai greu lucru nu e să-i crezi unui animal reflexul, ci să i-l păstrezi. Repetându-i de zeci de ori comanda, arătându-i răbdător ce ai dori să execute și răsplătindu-l atunci când izbutește (fi-rește, cu bucățița gustoasă pe care o preferă), vei reuși să-l înveți mișcările. E, cum spuneam, o chestiune de reflexe condiționate — auditive, vizuale, olfactive: purcelul știe că, urcând repede în microbuz, va găsi acolo ceva bun de mâncat. Schmidt, maimuța-șofer, știe că o așteaptă bucățile de banană... Totul e să aflu de la început însușirile, personalitatea animalului, să știi ce poate și ce nu poate executa și să nu te încapăținezi a scoate din el altceva decât ceea ce e în stare.

Iată deci criteriul după care „vedetele” au fost distribuite în roluri. Cățelul care aleargă înăuntrul roții e de felul lui vesel și pus pe șotii — ne spune Dermenji; Dendi, cîinele care salută grav și impozant la începutul spectacolului, e în general o persoană așezată, sobră; Giovanni, țapul negru de Camerun, care trage o trăsuriță și se lasă călărit de maimuțe, pregătește acum un număr de acrobație pe sticle, apelînd la darurile naturale ale speciei de a se cățăra pe stînci; țepurele Trusic bate sacadați toba, folosind veșnicile sale gesturi scurte și repezi; fazanul — of, superbul fazan care e cel mai redus și mai încapăținat dintre „actorii” lui Dermenji — nu a putut fi învățat decât să se urce pe un postament; iar purcelul, cu memoria sa vizuală excepțională, a refuzat pur și simplu să se urce în microbuz atunci cînd — revopsindu-se întreg utilajul — s-a schimbat și culoarea scinderii pe care pornea spre mașină. Pînă nu a devenit albastră, purcelul nu a mai acceptat să-și facă numărul.

VEDETE NECUVÎNTĂTOARE DAR POLIGLOTE

Universul lui Dermenji numără 45 de suflete. Printre ele se află artiști cu o vechime de doi ani și alții care abia se pregătesc să deuteze în arenă. Pentru cei ce joacă seara, repetiții obligatorii două ore pe zi. Se pot asculta atunci conversații poliglotte: „Ruhe!”, se aude glasul lui Dermenji. „A genoux!”, comandă Katy Dermenji. „Scarei, scarei!”, „Montez!”, „An Platz!”, urmează alte comenzi. Și Vali, lama născută în grădina zoologică din Sofia, ori țapii negri din Camerun, ori Murzic, pisica siberiană, ori cocoșul pitic Ianoș, sau familia celor trei Macacus de Java se supun, dovedind a înțelege la fel de bine germana

E înghesuială mare în cabina trupei Dermenji: cine o să se machieze primul?

Arca lui DERMENJI

Sergiu Dermenji nu ține de loc să provoace senzații tari. Nu-și strecoară capul printre colții leului și nici nu se instalează sub pîntecul elefantului. Cînd se află în maneaj, fiarele junglei nu-i cad spectaculos în genunchi, înfrînte de voința omului, și nici toba nu răpăie amenințător. Se cîntă un foxtrot și „trupa” Dermenji își face apariția pașnică: un iepure de casă, o pisică, un cocoș pitic, un păun, vreo două maimuțe, o vulpe, ba chiar și un purcel...

Și totuși numărul acesta, care nu cred să dureze mai mult de un sfert de oră, este de-a dreptul senzațional. Bruno Coquatrix, un impresar cu fier și un abil om de afaceri parizian, l-a văzut în toamnă, la București, în arena Circului de stat și i-a propus pe loc dresorului un contract de o lună și jumătate. Drept urmare Sergiu și Katy Dermenji și-au prezentat în noembrie actorii necuvîntători în sala cu 2.400 locuri a „Olympiei”, într-un spectacol de music-hall în care cînta Jacques Brel, unul din „ido-

Katy Dermenji și favoriții ei.

fi puse în surdina: „Știi, mi-a fost totuși mult mai greu să-l conving pe cocoș să stea încrezător lângă vulpe, decât s-o dezvăț pe aceasta de a mai pofti la carnea cocoșului. O dată, într-un turneu la Cluj, Tițica — vulpea — a dispărut. Mi-a adus-o peste două zile un țaran din împrejurimi: o găsisse într-un coteț, fraternizînd cu 26 de găini. Perfect calmă printre 26 de găini speriate”.

ARE CUVÎNTUL ZOOPSIHOLOGIA

„Cum?”
Firește, ești imediat tentat să întrebi: „Cum? Cum a reușit Dermenji să concilieze conflictele milenare?”
— Reflexele condiționate — răspunde Dermenji științific și i se pare că a spus totul.

Dacă citește nedumerire pe fața interlocutorului, adaugă:

— E o chestiune de răbdare, de tact, de dragoste pentru animale. Biciul nu mi se pare un argument.

Și dacă nici răspunsul acesta nu mulțumește, el completează:

— Trebuie să cunoști, în fond, zoopsihologie...

Schmidt, șoferul, își invită pasagerii să urce în microbuz.

Având în vedere marele număr de accidente rutiere ce au loc în R.F.G., „Clubul automobilului” din această țară a luat inițiativa instalării pe șoselele principale a unor posturi de prim-ajutor, dotate cu rezervă de plasmă sanguină (pentru transfuzii urgente). Față de singele integral, plasma are avantajul de a se putea păstra mai mult și de a putea fi administrată în cantități mai mari. În fotografie: un depozit de plasmă de pe șoseaua München-Salzburg.

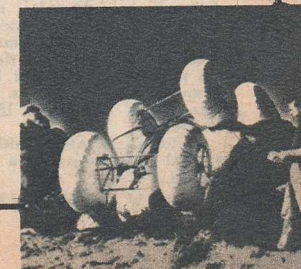
MICUL PICTOR

Deși în vîrstă doar de șapte ani, Bedri Baykam (Turcia) este, de pe acum, un artist plastic cu experiență. De la vîrsta de 2 ani, de cînd și-a început... cariera artistică, și pînă acum, Bedri a realizat 1.000 de tablouri și 5.000 de desene. Micul artist este ambidextru; iată-l, la Londra, demonstrînd cum pictează cu mîna stîngă (pe perețe se pot vedea citeva din lucrările precocului pictor).

AUTOMOBIL LUNAR

Analizînd fotografiile feței invizibile a Lunii, oamenii de știință americani s-au convins că cel mai bun vehicul lunar trebuie să fie prevăzut cu un sistem original de roți. Un grup de ingineri a prezentat la Santa Barbara (California), pe un teren experimental aparținînd firmei „General Motors”, vehiculul pe care-l puteți vedea în fotografie. Fiecare roată în parte este conectată la un mic motor electric. Între axele roților există legături elastice. Acest vehicul teleghidat, capabil să escaladeze cele mai abrupte stînci ale Lunii, va constitui baza unei serii de mijloace de locomoție lunare, construite după aceleași principii.

POVEȘTEA VORBEI

Teatrul medieval și medicina modernă

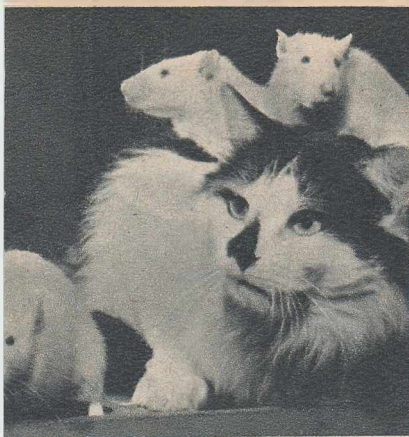
Arta culinară a românilor cunoștea mîncările împănate; „a umple, a împăna” se spunea farcire, devenit în franțuzește farcir. De la acest verb derivă substantivul farce — pronunțat fars — adică preparat (de obicei carne tocată mărunt) cu care se împănează ceva. Așa începe una din cele mai surprinzătoare povești ale cuvintelor, care ne va duce de la gastronomie la teatru și literatură, iar apoi la medicină.

În evul mediu francez sînt cunoscute reprezentațiile teatrale de mistere (drame religioase cu subiecte din Biblie). Pentru a atenua atmosfera sumbră a spectacolelor, organizatorii plasau între două mistere un fel de intermezzo comic, o scenetă veselă fără alt rol decît acela de divertisment. Comedia astfel intercalată a primit numele glumeț de farce, reprezentăția întreagă semănînd oarecum cu o mîncare împănată cu ceva picant și gustos! Ulterior, aceste farce au fost jucate ca spectacole independente, constituind producțiile teatrale cele mai apreciate ale evului mediu. Numele lor a rămas pînă azi și îl avem și în românește — farsă — la sensul de „comedie ușoară” adăugîndu-se acela de „păcăleală”.

Și acum medicina. De la farcire, verbul latin care însemna, cum am văzut, „a umple, a împăna”, s-a format derivatul infarcire „a umple, a astupa”, și substantivul infarctus „astupare”. De aici provine infarct, boala care constă în distrugerea unui țesut ca urmare a astupării vasului sanguin care îl hrănește. Un cheag de sînge care astupă o arteră produce infarctul.

Capriciile istoriei limbii au stabilit deci o trăsătură de unire între farsă și infarct, noțiuni între care astăzi nu îndrăznim să facem o apropiere nici măcar în glumă.

Sorina STATI

...Ca în visele lui La Fontaine: pisica se joacă de-adevăratalea cu șoarecii.

ca și franceza, rusa ca și româna. E limbajul „cifrat” al lui Dermenji, combinat de el pentru a nu putea fi ușor deprins de alții și deci a nu fi chinuite animalele de cine știe ce amatori de dresaj...

Cei mai talentați actori sînt, neîndoielnic, maimuțele. Schmidt, capul de familie, e vedeta nr. 1 a spectacolului: el șofează, călărește, salută, lucrează la trapez, face salturi. E foarte isteț, are fantezie și un evident simț al umorului. Soția lui, Mucki, și ea în vîrstă de 6 ani, e mult mai blîndă, maleabilă și e mare amatoare de cealuri (pe Schmidt îl cucerești cu banane și cu... cartofi fierți). Banana, fiica lor, e preocupată deocamdată mai ales de aspectul ei fizic: toată ziua își îngrijește pielea și silueta...

Veteranul trupei rămîne totuși Vasia, corbul: și-a început cariera artistică la vîrsta rotundă de 100 ani (are acum, demonstrat prin acte, 104 primăveri) și se dovedește un tînăr artist cu perspective reale.

— Toate se pot înțelege, dar cum de i-ați împăcat între ei pe neîmpăcații dușmani, cum de ați împrietenit cocoșul cu vulpea și șoarecii cu pisica?

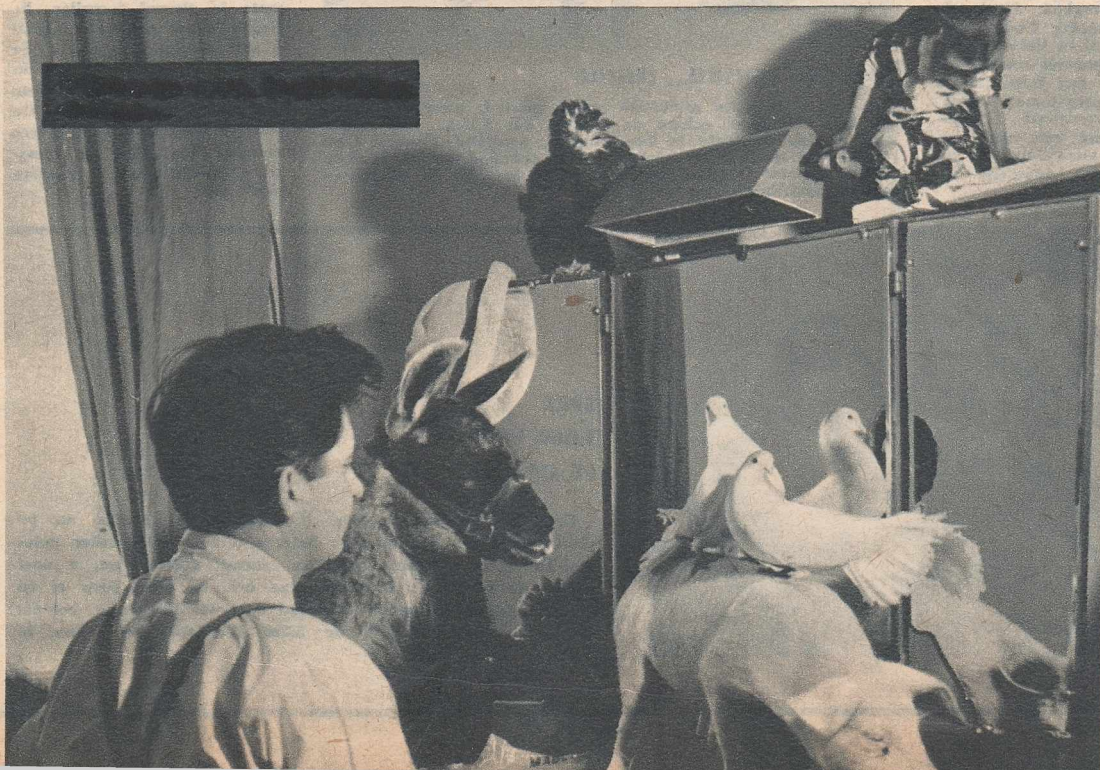
— I-am luat prin surprindere: într-o zi, pe cînd lucram cu vulpea, am dat repede drumul din cușcă cocoșului. Cînd s-au văzut împreună, atît de aproape, au înlemnit amîndoi. Nu le-am lăsat timp să se dezmeticească și i-am despărțit. Am repetat această întîlnire neașteptată de nenumărate ori, supraveghîndu-i tot timpul, nepermițîndu-le să se atace. Pînă cînd, inamicii au descoperit că pot foarte bine conviețui pe fața acestui pămînt...

Dezvăluită din tot aburul de taine ce o înconjură, dresura de animale pare o treabă foarte simplă, nu-i așa? Cel puțin așa afirmă Katy Dermenji, căreia nu i-au trebuit decît cinci ani pentru a reuși să conducă singură spectacolul trupei...

Incercați, așadar, și dv.: încercați mai întîi să-l învățați pe cățelul dv. să rezolve ecuații de gradul I. Precis că o să reușiți!

Sanda FAUR

Fotografiile de Elena GHERA

SPORT

EXISTĂ FOTBAL ȘI... FOTBAL! (CE ESTE FOTBALUL AMERICAN?)

Un sport cu o federație internațională care întrunește adeziunea a peste 100 de țări ne scutește de obligația de a mai pune în discuție aria sa de răspândire. Sînt totuși, în problema extinderii fotbalului pe glob, câteva evenimente demne de menționat. Japonia a prezentat o echipă de fotbal în turneul final la Jocurile Olimpice; australienii invită antrenorii europeni pentru a-și perfecționa jocul și comit „sarcinile” de a îngădui fotbalistilor să joace pe stadioanele pînă atunci rezervate exclusiv crichetului; țările africane au fost programate în preliminariile campionatului mondial de fotbal; un organizator american original finanțează de cîțiva ani un turneu anual de fotbal la New York (fără participarea vreunei echipe din Statele Unite)...

Aci e tocmai locul potrivit să atragem atenția asupra unei confuzii curente. Ori de cîte ori veți auzi despre fotbalul american trebuie să știți că nu e vorba de fotbal în accepția europeană a cuvîntului.

„Fotbalul american”, creat în 1872 la universitatea din Harvard, a pornit de la regulile rugbiului (de altfel i se mai spune și „rugbi american”), îngăduindu-și însă „libertăți” care l-au înstrăinat de cele două sporturi europene. El s-a transformat într-un joc brutal, asupra căruia nu degeaba și-a lansat săgețile satirice, printre alții, Egon Erwin Kisch („Și asta numesc ei fotbal...”).

Jocul se practică pe un teren de 31 m pe 49 m, împărțit în fișii (zone) de cîte 4,50 m. Echipa care, avînd balonul, nu reușește într-un timp limitat să progreseze cu două zone, e nevoită să cedeze adversarului dreptul la atac. Jocul se oprește în locul și în momentul în care purtătorul balonului atinge solul altfel decît cu picioarele sau cu mințile. Punctele se obțin trecînd linia de buturi adversă sau prin drop-gol. Balonul se transmite cu mîna în orice sens, iar loviturile cu piciorul sînt penalizate prin pierderea balonului (ceea ce, cîteodată, este avantajos, căci se cîștigă teren). Echipole au cîte 11 jucători pe teren, cu un număr nelimitat de rezerve. Partida durează o oră, în patru reprize de cîte un sfert de oră, cu pauze între ele.

Brutalitatea jocului provine din regula care permite echipei în atac să placheze orice adversar, în orice împrejurare, pentru a deschide drum purtătorului balonului oval (ceva mai tîguat ca la rugbi). Sălbăticia jocului a impus portul căștilor și al unor echipamente de protecție (asemănătoare cu cele de la hochei). Cînd, în cursul anului 1905, au sucombat 18 jucători — victime ale meciurilor prea înfocate — președintele Theodor Roosevelt a amenințat cu interzicerea jocului!

Fotbalul american a supraviețuit totuși și e destul de popular, mai ales în rîndul studenților universităților din Yale, Princeton, Michigan. Tradițional a devenit meciul anual care opune echipele armatei de uscat și marinei, meci la care participă de obicei președintele Statelor Unite. Numărul spectatorilor se ridică într-un an la peste 15 milioane.

Și totuși, în nici o altă țară sportul acesta nu și-a găsit adepți...

V. BÂNCULESCU

VARIETATI

UN ALT SPRINTER A DEVENIT RUGBIST

Claudio Piquemel, în vîrstă de 24 de ani, campion european la 100 m și component al Stafetei de 4x100 m în echipa Franței la J. O. de la Tokio, a abandonat atletismul. Urmas al campionului olimpic Bob Hayes, Piquemel a devenit rugbist. Neel său club este Racing Paris, unde joacă excelent în linia de trei-sferturi. Antrenorul echipei naționale a și pus ochii pe el, dorind să-l pregătească pentru lotul reprezentativei Franței. Piquemel însă este mai modest: „Am viteză, dar nu cunosc prea bine mînuirea balonului”. Descendată...

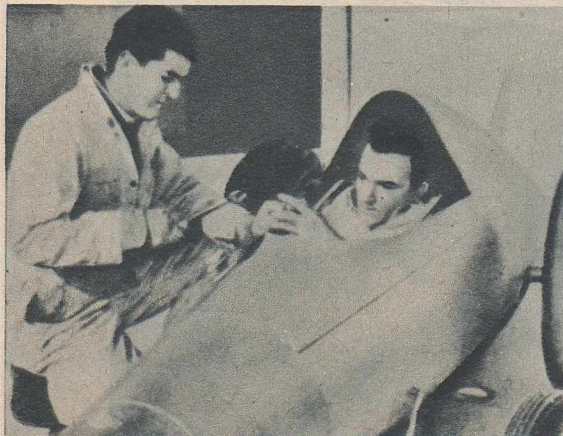

TIME-OUT PENTRU... LENTILE

Ce casti cu atita asiduitate accepti sportivi, membri a două din cele mai bune echipe de baschet din S.U.A.? În timpul unei partide disputate în Los Angeles, jucătorul Freddie Cox și-a pierdut lentilele din contact (ce se aplică direct pe cornee). Meciul a putut fi reluat numai după ce lentilele cu pricina — aproape invizibile — au fost găsite.

JOCURILE OLIMPICE CONTINUĂ... LA TELEVIZOR

Japonezii au rămas încantați de Jocurile Olimpice pe care capitala țării lor le-a găzduit. La cîreera milioanele de abonaji ai televiziunii japoneze, pe cele 7 canale se transmit zilnic imagini filmate în timpul jocurilor. Pe fiecare canal se poate urmări o altă disciplină sportivă. Pe al 8-lea canal — singurul în culori — se transmit aspecte din sportul național judo. De cînd s-a luat această inițiativă numărul abonaților la televiziune înregistrează o creștere simțitoare.

SPRE 1.000 MILE PE ORĂ

Cecil Yeather din Oakland (California) și-a propus un țel de o temeritate neobișnuită: batera tuturor recordurilor automobilistice și atingerea, încă în cursul acestui an, a unei viteze de necrezut: 1.000 mile pe oră. În acest scop el își construiește un automobil cîntărind doar 400 kilograme, echipat cu un motor de rachetă de 5.300 CP. Iată-l pe Yeather în cabina mașinii sale.

Unlept dintre membrii echipei Wethersfield Raiders. Șapte perechi de ochi care urmăresc cu atît punea balonului în joc, cît mișcările adversarilor. Observați, la rîndul dv., armătura capitelor și mortizoarele de securi de pe echipament.

COPERTA NOASTRĂ

LAUDA MÎINII

de Eugen FRUNZĂ

Pe masa mea de lucru, lîngă coperta „Flacării”, se află o scrisoare în versuri. Întîmplarea mi-a pus-o dinaintea prin „indiscreția” unui harnic culegător de stihuri populare, poetul Ion Socol. Scrisoarea e autentică și poartă o dată recentă. Caligrafie subțire, împodobită cu flori colorate. O fată de la țară îi scrie logodnicului plecat în călătorie.

Descifrez cîntecul, și mina fetei dansează pe hîrtie ca o lumină irizată :

„Mă află în casă
Cu scaunul la masă
Și-ți scriu o carte
S-ajungă departe”.

Foia de hîrtie pare a fi brodată pe ghergheful seriei cu fire de lună :

„Și îți scriu pe-o coală
albă
Ca să nu mă uiți
degrabă,
Pun cuvinte mărunțele
De dorul inimii mele.
Și le-nșir în lung, în
lat,
Să nu crezi că te-am
uitat”.

Mina fetei nu scrie, ci cîntă. E un sunet de petală tremurătoare.

„Și-am băgat foaia în
plic
Că-mi ești drag încă
de mic”.

Pînă aici, fie-mi iertată digresiunea.

Lată așadar, alături, coperta revistei. Un chip tînăr de femeie. O muncitoare. Ușor aplecată, parcă ar citi o broderie. Își privește cu atenție lucrul. Din mîinile ei se naște un alt cîntec.

Aici, în uzina de mecanică fină, se produc aparate de măsură și control cunoscute altădată numai sub titlu de import. Denumirile lor, ca să fiu cinstit, mă dezarmează. Nu le înțeleg. Sînt aproape inocent în materie. „Comparatoare, pasametre, ortoteste, traductori cu acționare electromecanică”... Doar specialiștii ar putea să mă descurce. Din două cuvinte ar lămuri totul. Eu însă nu mă pricep nici la „microlom” (deși am aflat că e un produs extrem de fin destinat cercetărilor medicale) și nici la „calibrele cu dimensiuni fixe de precizia zecimilor de micromi”. Dar e un lucru asupra căruia sînt deplin edificat. Și anume că, aici se cere înaltă calificare, multă îndemnare și grijă. Se manipulează mașini din cele mai pretentioase și piese din cele mai gingașe. Grația ușoară a mîinii, jocul ei mlădios au aici un rol de primă importanță.

E un cîntec aparte, original, poate la fel de tan-

Elena BIVOLARU de la Uzina de mecanică fină din Bucurarați. Fotografie de Hedy Löffler

dru și înfiorat ca și al mîinii care scrie dragoste.

Și iată, se împreună dinaintea mea cele două perechi de mîini și dansează laolaltă. E o superbă și unică frumusețe, îngemănare firească de inteligență, sensibilitate și migală. Și mîinile acestea, simbolic alăturate, sînt suflet, pasiune, ritm suav și dăruitor, lumină dinlăuntru.

Sînt mîini de femeie. Undeva, nu știu unde, pare că-mi nălucește un cuvînt, abia bănuieț, încă nespus și nesupus.

Îl aud în preajmă și nu-l realizez. Îl caut cu sîială și cu neliniște.

Îl chem dintr-un tulpure amestec de vocabular ca o stranie rotire a elementelor.

E cuvîntul de lauda pentru mina femeii.

Oare îl va găsi cineva pe măsură ?

Oare îl va rosti cîndva întreg și triumfător ?

NUMERE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
2	N	I	M	A		O	P	E	R	A	T	I	U	N	L		
3	N	O	F	I	T	A		S	T	R	N	A					
4						T	R	E	I	S	C	O	A	L	A		
5																	
6	U	M	A	T	A	T	E										
7	S	P		C	A	T	A	L	O	G							
8							G	R	A	M	A	D	A				
9											D	I	F	E	Z	A	
10											O	R	I	N			
11		T	I	P													
12	R	E	T	A	L	O	N										
13							E	N	E	S	C	U					
14																	
15														O	M		
16	L	F															
17																	
18		Q	T	E	L												
19															S	D	
20										S	U	T	I	M	I	L	E
21						Z	B	O	R								
22																	
23																	
24																	

16 24

ORIZONTAL : 1) Studiul numerelor — Zeu roman cu două fețe. 2) Organ vital cu 4 compartimente — Adunări și scîderi. 3) Insemnare — Așezare păstoraască — Frunte (fig.). 4) Poet român, autorul poeziei „15 flăcări” — Numărul mușchetarilor din titlul unui roman de Al. Dumas — Unde se numără toamna... bobocii. 5) Rigle — Face la urmă socoteala (Inv.) — Venit domnesc (od.). 6) 1/2 de glob — Erou shakespearian care a avut trei fiice — Teo ! 7) Sandu Popa — Are notații de la 1 pînă la 10 — Intîia, a doua și a treia din cor. 8) Figuri geometrice cu yase suprafețe — Un număr mare de lucruri strînsse la un loc. 9) Aclamație — Îi place să trăiască de unul singur — A Imprăstia radiații. 10) A scris împreună cu Petrov „12 scaune” — Personaj din basmele engleze — Floare albă cu miros puternic — Număr mic ! 11) Model — Atelaj cu trei cai — Negru. 12) Unitate de măsură tip — Sculptor spaniol din secolul al XVI-lea — Curat. 13) Autoarea povestirii „Trei răsturi” — Compozitor român. 14) Maur (pop.) — Specie de fluture — Autorul tabloului „Două țărânci”. 15) Sport cu cercuri concentrice — Cu două mîini — Fîntînă — Ființă superioară. 16) Lică Florescu — Vinzări publice cu trei strigări — „11” ardean. 17) A fost rege în „Orășul cu 7 porți” — Egali cu zero. 18) Aliaj fier-carbon — Oraș în Norvegia — Exclamație. 19) Nouă — Sprinter — Sandu Diaconescu. 20) Primul — Șterse cu guma — A suta parte dintr-o cantitate (pl.). 21) Merg perechi-perechi cu barca (sing.) — Depășirea unui corp în aer — Orașel în R.A.U. 22) Se adună întotdeauna dar nu se scad niciodată — Tesătură de bumbac sau de mătase — Blande patrupede (dim.). 23) Expresie algebrică formată din simbolurile algebrice ale numerelor — Ultimul dintre cei șapte regi ai Romei antice — E scris în frunte. 24) Însănătoșit (fig.) — Din Latium — Rîuri.

VERTICAL : 1) Autorul „Romanței celor trei corăbii” — Complex de zece probe atletice — Cupru. 2) Patru pe an — Liste de prețuri — Autoarea poeziei „Aștept anul unu”. 3) Cei cincizeci care s-au rîvrătit împotriva lui Zeus — A scris poeziile „Doi cocosi” și „Două vecine” — Fluviu în U.R.S.S. — Are cinci degte. 4) Marele nostru poet, autorul, printre altele, a patru scrisori satirice — Tatăl lui Alexandru Macedon, al doilea cu acest nume din dinastie — 24 în alfabet (sing.) — În monom ! 5) Ultima mișcare la șah — Nu e în casă — Are rădăcina lui — Merg pe două picioare (fem.) — Nume de fată. 6) Disciplină sportivă unde înflinim probele de 100 m și 200 m plat — Zero — Mare compozitor, autorul Hedebei „Cei trei țigani”. 7) Teo! — Oază în Sudan — 7, 8 și chiar mai multe la noile construcții (sing.) — V. Alecsandri spune în „Feneș Curcanul” că are „șapte vieți în pieptu-i de aramă” — Locuitor al cetății cu o sută de porți. 8) Rlu în R.F. Germană — Parte a matematicii care studiază legile operațiilor independente de valorile numerice — A treia parte dintr-un anumit element al triunghiului — Vîrf în Bucegi înalt de 2.500 m. 9) Cult (fig.) — Ban (od.) — Un fel de numerale — Înainte de a doua. 10) 10x10 (pl.) — Plantă acvatică — 1,2,3,4,5,6... etc. — Un om la douăzeci de primăveri — Fecior. 11) Publicații care apar o dată pe an — Mare domn muntean evocat de Eminescu în „Scrisoarea III” — Mare matematician din vechime. 12) Piesă de la războiul de țesut — A deteriora — Erou din balade — Diminutiv feminin — 365 de zile. 13) Posezi — A scris piesa „Celebru 702” — Bard — Te obligă să formezi numere. 14) Cifra — Alunec — Nume masculin spaniol — Vuieț — Nae alintat. 15) Cifre întregi — Cultivator de in — Număr par — Unul dintre cele patru puncte cardinale — Teapă. 16) A pictat un tablou intitulat „Două țărânci” — Numere cu multe zerouri — A scris romanul „Cei trei mușchetari” — Cinci la o mîină.

M. RAICIU

dialog cu cititorii

„Când a fost creată prima mașină de scris?”

Aurora URCIUREANU
Dorohol

Răspunde ILIE DOBRESCU, directorul Muzeului tehnic din București.

Prima mașină de scris a apărut în anul 1867, în S.U.A., sub denumirea de mașina Remington; ea a fost construită de Sholsom. În anul 1870 a apărut și în Rusia un tip de mașină de scris, construită de Alexeev. În fine, 1890, Wagner în S.U.A. a construit prima mașină de scris deschisă (la care se văd literele).

„Aș dori să cunosc ce s nou pe platourile de filmare de la Hollywood?”

Marcel MIHĂIESCU
Brașov, str. Horia 23 B

Răspunde CALIN CALIMAN, critic cinematografic.

În viața Hollywoodului au existat câteva perioade „de vîr”: așa-numita „eră a pionierilor” (debuturile lui Chaplin, Keaton, Stroheim, Walsh, Vidor — între 1913 și 1919), vîrsta de aur a filmului mut (1925—1930), vîrsta de aur a filmului sonor (1946—1958). Perioada anilor 1958—1963 este considerată de specialiști drept o etapă de „dezordine și supraviețuire”. Se produc mai puține filme anual (156 în 1960, față de 378 în 1946, sau peste 500 în 1930), unele studiouri hollywoodiene au început să dispară, mulți regizori părăsesc capitala industriei cinematografice americane, plecînd spre Europa (Ray, Aldrich, Lang ș.a.), filmele devin an de an mai comerciale. Ultimii ani au marcat o deplasare parțială a centrului de greutate spre New York, unde a început să se consolideze o producție independentă, străină de mașinările comerciale hollywoodiene. În acest timp, „fabrica de vise și iluzii” californiană a realizat cele mai costisitoare filme (în 1961, *Răscoala de pe Bounty* a costat 18 milioane dolari; în 1963, *Cleopatra* s-a realizat cu 37 milioane dolari), multe filme-divertisment și foarte puține filme-artă. Începutul anului 1965 anunță totuși un oarecare reviriment în producția studiourilor hollywoodiene, iar unii consideră că „pentru prima oară, după 15 ani, Hollywoodul poate privi viitorul cu optimism”. Se află în curs de turnare un mare număr de filme, predomină comedia și acțiunile spectaculoase. Să ne oprim, succint, asupra cîtorva titluri de filme aflate în producție.

În *Marea cursă*, Natalie Wood (protagonista din *West Side Story*), Jack Lemmon (Aparamentul) și Tony Curtis (Lanțul) reactualizează epoca lui Mack Sennett într-o comedie care mizează pe puterea de convingere a gagurilor vizuale și a tartelor cu frișcă (au fost folosite la turnare 2.357 tarte cu frișcă, dintre care 75 au aterizat pe obrazul lui Jack Lemmon)... Cel mai popular comic al Hollywoodului rămîne însă Jerry Lewis (din creația căruia, de peste 30 de filme, noi am văzut doar unul — și acela nereprezentativ: *A dispărut o navă*). Actorul — devenit în ultimii ani și regizor — se află într-o perioadă de pleniitudine a talentului și ultimele sale filme se anunță ca piese antologice de comedie cinematografică modernă.

Un recent eveniment îl constituie reintrarea în cinematografie (după o lungă absență, cauzată de boală) a unui veteran al ecranului american: John Wayne (*Hatari*). Neobositul maestru al filmului de aventură creează tot un western, *Băieții Katiei Elder*, în Mexic, pe Rio Durango, unde realizatorii — 125 — au ocupat un sat, „dînd de lucru” unei populații de 300 de indigeni. Alt „as” al genului western, Yul Brynner, își revia personajul din *Cei șapte magnifici* în *Reîntorcerea celor șapte*, urmînd să interpreteze, în *Bandwoala*, rolul unui vîntor de elefanți. Fiind vorba de filme de aventuri, să amintim că Hollywoodul și-a descoperit recent cel de-al 14-lea Tarzan, pe Mike Henry, care a început să turmeze, la Acapulco, o nouă aventură.

Iată la ce lucrează alte câteva nume binecunoscute ale ecranului american: Gregory Peck este protagonistul filmului *Miraj*, pe care îl turmează Edward Dmitrik; Jean Seberg interpretează în decorul Coastei de Azur, recreat la Hollywood, rolul principal din filmul lui Mervyn Le Roy, *Socul*; Steve Mc Queen (premiul de interpretare masculină, Moscova 1963, pentru filmul *Marea evadare*) joacă rolul principal în *The Cincinnati Kid*...

Desigur, am selectat din știrile primite recent de la Hollywood doar câteva privind actori sau regizori cunoscuți. Se lucrează intens la Hollywood, dar vremea sa de glorie s-a stins și nu se întrevăd perspectivele imediate ale unei redresări substanțiale.

Tovarăși Emanuel Dulcan din Hunedoara, Nicolae Marin din Constanța, F. Ioanicescu din Pitești și Viorel Seiceanu din Mediaș ne-au sesizat cu privire la o greșală apărută în nr. 15 al revistei noastre. Este vorba de o cifră necorespunzătoare din explicația unei fotografii luate la Fabrica de produse lactate din București.

Răspundem cititorilor care ne-au scris că au dreptate: cifra exactă a cantității de lapte prelucrate zilnic de Fabrica de produse lactate din București este de 300.000 litri.

ION COȚOI, VARIAȘ. Vă mulțumim pentru aprecierile pe care le faceți cu privire la revista noastră în general și la pagina de față în special. Vom publica adresa dv. la rubrica „Cititorii către cititorii”.

CONSTANTIN MARANGOCI, HAȚEG. 1) Despre ritmul dezvoltare economică și despre primele hărți ale țării noastre vom publica răspunsuri separate tot în cadrul rubricii „Dialog cu cititorii”. 2) Prima masă plastică a fost cea făurită de americanul Hyatt în 1863: celuloidul. Dacă vă interesează mai în detaliu istoria maselor plastice, vă recomandăm documentarul „Molecule-gigant”, pe care l-am publicat în „Flacăra” nr. 50 din 16 decembrie 1962. 3) Argonauții erau corăbierii care, conform legendei antice grecești, au plecat din Tesalia, cu corabia Argo, sub conducerea lui Iason, pentru a găsi legenda *„lină de aur”* în Colhida (sudul Caucazului). Străvechea legendă reflectă de fapt expansiunea grecilor pe țămurile Mării Negre. 4) Cu privire la posibilitatea vizitei unor ființe superioare din alte lumi pe planeta noastră s-au făcut multe supoziții. S-a presupus astfel că faimosul „meteorit tungus”, căzut în urmă cu circa 6 decenii în Siberia, ar fi fost... o navă cosmică ce a explodat cînd a luat contact cu Pămîntul; dar cercetările recente au dovedit că e vorba cu certitudine de o cometă care, intrînd în sfera de atracție a Pămîntului, s-a prăbușit pe acesta;

PRIMA MAȘINĂ DE SCRIS

CE E NOU LA HOLLYWOOD?

OPINII ALE CITITORILOR

AVEȚI DREPTATE!

POȘTA NOASTRĂ

CITITORII CĂTRE CITITORI

s-au mai făcut presupuneri și în legătură cu unele construcții uimitoare din Asia Mică și din America de Sud, neputîndu-se explica mijloacele tehnice cu care oamenii din urmă cu mii și mii de ani ar fi cărat la distanță acele blocuri de piatră pentru care termenul uriaș nu spune totul — precum și cu alte construcții, asemănătoare unor imense cosmodromuri și a unor originale calendare astronomice săpate în piatră; de asemenea, despre unele desene pe stînci, găsite în Sahara (și altele descoperite recent în Siberia), care infățișează niște oameni ciudați cu un soi de antene pe creștet, s-a presupus că ar fi portretele unor cosmonauți sosiți din spațiul extraterestru. Dar nici una dintre aceste presupuneri nu a putut fi verificată științific. Așa că legenda unor asemenea vizite — deși susținută de argumente ce pot într-adevăr tulbura — nu rămîne decît o legendă.

PETRE RIMĂ, BOTOROGI, RN. GORJ. În cele două scrisori, pe care ni le-ați trimis la interval de câteva zile una după alta, ne puneți atît de multe întrebări, încît nici întreaga pagină de față nu ne-ar ajunge pentru a vă da toate răspunsurile. Unele din ele își pot găsi lămurirea în enciclopedii, altele în presa de specialitate (cele privitoare la sport). Așa că ne vom mărgini să vă răspundem doar la o parte din ele. 1) Intemeierea vechii colonii grecești Tomis se pare că a avut loc în secolul al VI-lea î.e.n., iar numeroasele vestigii arheologice dovedesc că orașul și portul au avut o existență și o activitate aproape neîntrerupte. Ca port modern, Constanța a fost construit între anii 1884 și 1901, sub conducerea inginerului Anghel Saligny. În anii puterii populare portul a fost mult dezvoltat; în prezent se desfășoară ample lucrări de extindere și modernizare. 2) Primul număr al „Științei” a apărut în condițiile ilegalității, la 15 august 1931, fiind tipărit la București într-un sediu conspirativ al partidului. 3) Ce sînt mașinile cibernetice nu vă putem explica în câteva rînduri. Noi am publicat în revistă numeroase materiale pe această temă, după cum există și multe lucrări de popularizare. Vă recomandăm broșura „Electronica în știință și industrie” de Edmond Nicolau, apărută în colecția S.R.S.C. 4) Primul oraș din Europa iluminat cu lămpi electrice a fost Timișoara: în 1895. 5) Primul automobil înzestrat cu un motor cu ardere internă a fost construit de germanii Benz și Daimler în anul 1885. 6) Serul fiziologic este o soluție de apă distilată cu clorură de sodiu (sare de bucătărie) preparată, bineînțeles, în condiții de aseptice. Serul fiziologic are diferite întrebunțări în medicină, dintre care cea mai largă constă în dizolvarea unor substanțe medicamentoase în vederea injectării lor. 7) Ceea ce ne întrebați despre balada „Miorița” și legenda meșterului Manole se află scris în orice manual școlar. 8) Cetatea romană Sucidava era situată în apropierea orașului Calafat de astăzi (la Celei), fiind construită pe locul unei vechi așezări getice.

La celelalte întrebări nu vă mai răspundem. Unora din ele nici nu le înțelegem tilcul. De exemplu: pentru ce vă interesează care este cea mai în vîrstă femeie din lume care posedă permis de conducere auto? Nici noi nu știm — și vă rugăm să ne credeți că această „ignorantă” nu ne dăunează cu nimic!

MIHAI BAICU, BUCUREȘTI. Pe glob există 196 de vîrfuri muntoase ce depășesc 7.000 m și 14 giganti ce trec de 8.000 m — toate și toți situați în masivii asiatici Pamir și Himalaia. Nu cunoaștem filmul de care vorbiți, dar putem să vă informăm că în anul 1964 ultimul din cei 14 uriași ce depășesc 8.000 de metri, vîrfurile Shisha Pangma, a fost cucerit de alpinștii chinezi.

V. SILVIAN

ILIE MARINESCU — București, VIORICA VITTI — Arad, ANETA NIȚĂ — Buzău, UN GRUP DE TINERI — Alexandria, ANA VLAS — Timișoara, referindu-se la apariția în revista („Flacăra” nr. 11) a evocării regretatului actor francez Gérard Philipe, consideră că asemenea subiecte răspund totdeauna interesului unor cercuri largi de cititori. În consecință, ni se propune să continuăm publicarea și a altor asemenea materiale.

Mulțumim tuturor celor de mai sus pentru aprecieri și-i asigurăm că în planurile noastre nu prea îndepărtate sînt prevăzute, în continuare, prezentări de figuri marcante ale cinematografiei mondiale.

LUCIAN ALEXANDRESCU — Turnu-Severin, face o seamă de aprecieri pozitive în legătură cu conținutul tematic și aspectul grafic al revistei, dar în același timp se plînge de cantitatea mare — după părerea sa — a reclamelor din revistă și de calitatea necorespunzătoare a unora dintre fotografiile noastre color (referindu-se, în mod special, la suprapunerea defectuoasă a culorilor). În încheierea scrisorii ni se dau și câteva sugestii de noi teme printre care: articole din domeniul biologiei și oceanografiei care să informeze pe cititor ce este nou în cercetările științifice respective; un reportaj documentar despre insulele Hawaii, precum și alte teme.

Prețuim asemenea scrisori care, prin conținutul lor concret, reprezintă un ajutor nemijlocit în munca noastră. În afară de punctul de vedere al cititorului nostru cu privire la reclame, pe care noi nu-l putem împărtăși, toate celelalte observații și propuneri cuprinse în scrisoare sînt judicioase și demne deci de a fi ținute în seamă. Ele vor fi studiate cu atenție și vor determina noi măsuri de îmbunătățire a conținutului și aspectului revistei.

Următorii cititori doresc să corespundă: Eufrosina Nicolae, asistentă medicală, Lupeni, str. Tudor Vladimirescu 15: literatură, teatru, ilustrate; Frățila Voicu, Ploiești, str. Democrației 243: ilustrate; Gh. Parosca, Icăuș-mecanic, Hunedoara, C.M. 3, ap. 79: cinema, ilustrate; Liliiana Mironescu, elevă, Galați, str. Elena Cuza 6, bl. C 3, camera 221: muzică ușoară, ilustrate; Haralambie Bujor, oțelar, Reșița, căminul 23 August, ap. 204: cinema, ilustrate; Vasilica Iliescu, studentă, Iași, Complexul studentesc 2, bloc 7 (U 3): teme diverse, ilustrate; Lucia Lupa, învățătoare, com. Latinu, m. Brăila: cinema, ilustrate; Gh. Coșba, student, Buzău, Școala pedagogică: ilustrate; Alexandru D. Chira, spitalul din com. Izvoru, m. Costești, reg. Argeș: sport, ilustrate; Elena Lungu, bibliotecară, com. Latinu, m. Brăila: cinema, ilustrate; Lumința Pop, elevă, Tohanul Vechi, reg. Brașov, str. Lungă 194: ilustrate; Didina Arion, profesoară, com. Cudalbi, m. Tecuci: teme diverse: Ecaterina Păcuraru, muncitoare, Sibiu, str. Faurului 18: ilustrate; Egbert Bendi, student, Timișoara, Complexul studentesc, căminul 4: ilustrate; Alexandra Diaconescu, elevă, Craiova, str. Dezrobirii 72: ilustrate.

memento

Ileana Predescu

Jean-Louis Barrault, unul din marii oameni de teatru ai zilelor noastre, teoretician, regizor și interpret, cunoscut în țara noastră prin creațiile sale cinematografice, ne va fi de astă dată oaspete pe scena Sălii Palatului R.P.R. cu trupa sa: „Théâtre de France”. Repertoriul cuprinde un spectacol clasic, NUNTA LUI FIGARO de Beaumarchais, și unul modern, RINOCERII de Eugen Ionescu, în care Barrault joacă rolul lui Béranger. Interesantă confruntare cu spectacolul de la Teatrul de Comedie. Prestigioasă întâlnire cu solii artei teatrale franceze.

INTRICA ȘI IUBIRE. În sfârșit... gata. După cam prea multe pregătiri, spectacolul cu piesa lui Schiller a văzut (integral) lumina rampei. O notă foarte bună pentru Ileana Predescu. În rest... tăcere.

teatru

- **Istoria limbii române vol. I** — primul volum din tratatul academic închinat acestei discipline.
- **Mai notăm:** Din istoria contemporană a României (culegere de studii) și Max von Laue — Istoria fizicii (reeditare).
- **Au mai apărut:** G. Arăflov — Fizica și muzica, V. Drobotă — Climatul artificial (o succintă lămurire a chestiunilor legate de această problemă a științei), C.S. Nicolaescu-Ploșor — Oamenii din vîrsta veche a pietrei (o in-

de sunet atît de reliefată. Un mic eveniment în lumea discului de muzică ușoară. Ciudat (așa se numește melodia lui Radu Șerban). N-ar trebui să fie de loc ciudat...
 ● **Hai iubeste** — invitația ce ni se adresează astfel pe ritm de rumba-rock se poate urma cu elan. Mai ales datorită unui disc excelent elaborat, cu ultimele cuceriri ale tehnicii captării sunetului.
 ● **Margareta Pîslaru** ne-a mai dăruit un disc (EDC-534). De muzică românească. Să-i dăruim și noi simpatia noastră, pentru vocea ei, pentru stilul ei interpretativ.

discuri

regia lui Ion Deloreanu. Ion Pater joacă rolul lui Volpone, Jean Săndulescu pe Mosca. Ilie Iliescu pe Voltore, Octavian Ulean pe Corvino. Scenografia aparține lui Al. Olian.
 ANTON PANN de Lucian Blaga. „Finul Pepei, cel isteț ca un proverb” cum îl numea Eminescu, apare în piesa lui Blaga interpretată cu farmec și poezie de artistul emerit Ch. Leahu. Spectacolul este regizat de Iannis Veakis, în decoriurile Eleni Veakis, cu muzica de N. Boboc. Vă semnalăm calitatea acestui teatru — Teatrul de stat din Timișoara — care va putea fi cunoscută, în cadrul unui turneu prin țară, și la București.

(Teatrul Lucia Sturdza-Bulandra — sala Studio).
 BIROCRATOZAUURII de Silvano Ambrogi. Un nume nou pe scenele românești: italianul Ambrogi. Piesa e o satiră împotriva birocratiei — birocratozaurii fiind niște brutozauri ai birourilor, niște monștri ai birocratiei. În premieră pe țară, spectacolul a fost pus în scenă la Iași de regizorul George Rafael (care a dus o laborioasă activitate pe scena Naționalului). În rolul principal Ștefan Dănculescu.
 VOLPONE de Ben Jonson. Notabil spectacol clasic pe scena Teatrului de stat din Oradea în

Să notăm dintre multele cărți de știință apărute în ultima vreme sau n curs de apariție, măcar citeva:
 ● **Gall Ernő** — **Intellectualitatea în viața socială.** Într-o justă analiză marxistă, lucrarea face o confruntare a evoluției istorice a intelectualității și teoriilor despre

ea cu datele contemporaneității în această chestiune, reușind să contureze cu discernămint profilul intelectualității, rolul și locul ei în societate (Ed. științifică).
 ● **Intitulată sugestiv Chimia, fizica și matematica vieții,** cartea lui V. Săhleanu, apărută recent la Ed. științifică, constituie unul dintre studiile de biologie contemporană complexe, erudite, atrăgătoare, din care mai ales raporturile biologiei cu alte științe apar limpezi și expuse elegant.

cartea

RACHETELE NU TREBUIE SĂ DECOLEZE, producție a studiourilor „A. P. Dovjenko” din Kiev. Aventuri palpitante, undeva în Olanda, către sfârșitul celui de-al doilea război mondial. Regizori: A. Svaciko și A. Timonișin.

LALAUA NEAGRĂ, o nouă „capă și spadă” a regizorului Christian Jaque (Fanfan la tulipe), cu Alain Delon în dublu rol: un hoț cinic și crud, un avîntat apărător al celor oropsiți. Din distribuție mai fac parte: Virna Lisi, Dawn Addams, Akim Tamiroff, Francis Blanche.

FERNAND COW-BOY, premieră, film francez. Intrați în zodia parodiilor la adresa poncifurilor westernului, vedem (după excelenta satiră ce-l joacă Joe Limonada) o altă ironică privire asupra genului, semnată de Guy Lefranc. În rolul

Virna Lisi

unui șerif mai mult decît zelos — Noel Roquevert.
 CRONICA UNUI BUFON, Marele Premiu „Golden Gate Awards” la San Francisco, 1964. În stilul său specific (vezi **Invenție diabolică** și **Baronul Münchhausen**), regizorul cehoslovac Karel Zeman a realizat un spiritual film-parodie despre războiul de 30 de ani. Recomandăm călduros filmul, în deosebi tineretului.
 ● În reluare centrală, **GHEPARDUL,** filmul renumitului regizor italian L. Visconti, după romanul lui Lampedusa.
 ● Programul cinematecii oferă două interesante reluări: azi — **REPORTAJ CU ȘTEANGUL DE GÎT**; mine — puternicul film **PROFESORUL MAMLOCK,** producție Defa-Berlin.
 ● O dată cu primăvara s-au deschis grădinile cinematografice. Din

programul lor curent, selectăm: **NEAMUL ȘOIMAREȘTILOR** (publicul vedește mult interes pentru spectaculosul film al lui Mircea Drăgan), **CASA RICORDI** (un **Darcel** italo-francez, mai fastuos, cu personaje muzicale celebre: Rossini, Puccini, Verdi, Donizetti, Bellini etc.), **SEDUSA ȘI ABANDONATA** (satira lui Pietro Germi), **HATARI** (incursiunea spirituală în lumea savanei africane realizată de Howard Hawks), **COMISARUL MAIGRET SE INFURIE** (un excelent Jean Gabin).
 ● Amănunte privind al II-lea Festival al filmului românesc Mamaia, 20-27 iunie 1965. Programul festivalului va fi alcătuit din 7 filme de lung-metraj și 30 de scurt-metraj, selectate din producția anuală a celor trei studiouri de filme: „București”, „Al. Sahia” și „Animafilm”.

● Criticii italieni de cinema au deernat de curînd Panglica de argint pentru filmele: **EVANGHELIA DUPĂ MATEI** de Pier Paolo Pasolini (cel mai bun film al anului); **FEMEIA MAIMUȚĂ** de Marco Ferreri (cel mai bun subiect). **Claudia Cardinale** (pentru interpretarea din **FATA LUI BUBE**) și **Saro Urzi** (pentru interpretarea din **SEDUSA ȘI ABANDONATA**) au fost decorați cei mai buni actori ai anului.

cinema

Sala Onești: prima expoziție a pictorului Ion Sălișteanu. Formele geometrice, străbătute de seve cromatice vîrtoase extrase din paleta vegetalului și mineralului, compun fragmente de peisaj fictiv, emoționantă prin lirismul vitalității aspre, contrarietăți prin abuzul de metaforă geometrică, indispuș prin artificii de pastă, surprind prin îndrăzneala asociațiilor de forme și culori care evocă în același timp natura și arta populară, seduc prin ritmul decorativ al culorilor profunde și intense.

plastică

grafic în interpretarea Ansamblului de cîntece și dansuri al Ministerului Forțelor Armate (19.20)
 ● Filmul „Normandie-Niemen” — o producție sovieto-franceză, care reînvie un episod dramatic din timpul ultimului război mondial. Doi scenariști de prestigiu: Elsa Triolet și Konstantin Simonov (20.50).
 LUNI 10 MAI. Telefilatelă. O nouă emisiune căreia îi dorim viață lungă (20.15) ● Revista spectacolelor. Două din cele mai discutate premiere: „5 schițe” de Caragiale și „Cîntăreala cheală” de Eugen Ionescu la Teatrul Mic și „Troilus și Cresida” de W. Shakespeare la Teatrul de Comedie (20.30) ● Recitalul pianistului italian Giovanni Dell'Agola (21.30).

● Săptămîna aceasta, concertele organizate de Filarmonica „George Enescu” dețin înfrîntatea:
 — Impunăc cu orchestra simfonică îi ascultăm pe Jean Marie Auberson, dirijor (o frumoasă amintire din stagiunea trecută), și pe Harry Datyner, pianist. Muzicienii elvețieni ne prezintă lucrări de **Alban Berg** (Trei piese op. 6 — primă audiere), **Mozart**, **Ravel** și **Debussy** (Ateneul R.P.R. — 8 V și 9 V).
 — Un concert extraordinar cu violonistul Yvory Gitlis din Israel: concertele de **Mendelssohn** și **Ceaikovski**.

muzică

MERCURI 12 MAI *. Piesa „Zizi și formula ei de viață” de Sidonia Drăgușanu în interpretarea Teatrului C. I. Nottara. O agreabilă comedie despre „formulele” și problemele de viață ale tineretului nostru (20.00).
 JOI 13 MAI. Transmisiune de la Moscova a concertului simfonic organizat cu prilejul împlinirii a 125 de ani de la nașterea lui P. I. Ceaikovski (19.20) ● Clubul tineretii (20.30).
 VINERI 14 MAI. Muzică pentru toți. Cîntă o formație condusă de Ionel Budișteanu. A se încerca, deși titlul e vag (21.05) ● O interesantă emisiune literară: **Walt**

kovski. Dirijor Mircea Basarab (Ateneul R.P.R. — 11 V).
 ● Un program de-a dreptul senzațional va avea loc miercuri seara în ciclul „Figuri de compozitori contemporani”. Constantin Bugeanu va prezenta două opere capitale care au făcut, în primele decenii ale veacului, faima lui **Igor Stravinski**: **Povestea soldatului** — „o poveste spusă, mimată și dansată” pe un libret de C.F. Ramuz. Interpretatează: Nicolae Gafton și actorii Ștefan Iordache, Mihai Fotino și Ilinca Tomoroveanu;

Nunta — corul de cameră al Filarmonicii, Emilia Petrescu, Martha Kessler, Victor Popovici, Valentin Loghin; la patru pian — patru tineri muzicieni — Nicolae Brînduș, Constantin Ionescu-Vovu, Alex. Hrisanide și Victoria Ștefănescu (Ateneul R.P.R. — 12 V).
 ● Continuarea ciclului „Händel și școala vieneză contemporană” — vineri seară. Dirijează Paul Popescu (un grup din orchestra Filarmonicii „George Enescu”) — **Händel, Webern, Berg** (Ateneul R.P.R. — 14 V).

DUMINICA 9 MAI. Fotbal: Dinamo-Minerul Baia Mare, Rapid-U.T.A. de la stadionul 23 August și Petrolul-Farul, de la Ploiești. În pauze, muzică și umor cu Aid. Moga, Horia Șerbănescu și formația Edmond Deda (după-amiază) ● Program consacrat Zilei Victoriei: spectacol muzical-core-

televiziune

Aida Moga

Notă. Redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventuale modificări de ultim moment în programarea spectacolelor.

cadran

INTERNATIONAL

REPROȘURILE LUI MEANY

În jurul aceleiași mese s-au reunit recent la Bruxelles liderii Confederației internaționale a sindicatelor așa-zis „libere” (C.I.S.L.). Relatînd despre aceasta, o serie de ziare occidentale scot în evidență următorul fapt petrecut în timpul discuțiilor. La un moment dat a fost pusă o întrebare neașteptată de cei prezenți: nu este, oare, actuala conducere a confederației, „o bandă de birocrați nefolositori”? Autorul întrebării, George Meany, președintele centralei sindicale americane AFL-CIO, a spus, lovînd în masa la care se afla: ca și acest obiect, membrii actualii conducerii a C.I.S.L. sînt „lemn mort”. El a mai afirmat că activitatea acestora este ineficace, că sînt irosite fondurile și că se acordă birocraților care rotesc în sediile confederației avantaje financiare „exagerate”. Niciodată încă Meany nu i-a scuturat cu atîta vehemență pe cei de la Bruxelles — a scris presa apuseană.

Excesele de limbaj ale liderului sindical american trădează o amară decepție. După cum se știe, „Confederația internațională a sindicatelor libere”, printre nașii cărora s-a aflat și George Meany, a fost creată în 1949 prin manevrele scizioniste ale unor lideri reformiști occidentali, în scopul de

a sparge unitatea mișcării sindicale mondiale, obținută în 1945 prin crearea F.S.M. Dar chiar încă înainte de întrunirea de la Bruxelles a liderilor C.I.S.L. Meany își exprimase aceeași decepție într-o conferință de presă ținută în Florida, arătînd că C.I.S.L. nu a îndreptățit speranțele ce și le puseseră în ea acele cercuri din Statele Unite care o patronază; căci, așa cum este cunoscut, confederația își duce existența mai cu seamă datorită dolarilor americani ce asigură partea principală a fondurilor ei bugetare. De aceea Meany a putut să declare cu toată sinceritatea că C.I.S.L. reprezintă o „investiție proastă”.

De asemenea degetul său s-a îndreptat acuzator spre președintele C.I.S.L., Omar Begu, pentru a-i reproșa că nu este destul de consecvent în ce privește anticomunismul. Din colț în colț, acesta a răspuns: „Noi am fost creați pentru anticomunism (a se reține mărturia! — n.r.), dar nu numai pentru ei”. Surd la obiecție, Meany a replicat atunci că nici măcar în țările în curs de dezvoltare, în Africa de pildă, C.I.S.L. nu a făcut o bună impresie. Dovada: multe organizații importante au părăsit confederația în ultimii ani.

La toate acestea Meany a adăugat și o amenințare de loc voalată: C.I.S.L. va primi noi alocății de la AFL-CIO numai atunci cînd îi va restitui cei 1,3 milioane dolari pe care nu i-a folosit în „scopuri corespunzătoare”...

Un amănunt: sesiunea de la Bruxelles coincide cu împlinirea a 15 ani de existență a sus-menționatei organizații sindicale reformiste. Un trist jubileu...

E. MLADIN

SIMBOLUL... TRĂIEȘTE

De douăzeci de ani, fotografia de mai sus e cunoscută în toată lumea. De douăzeci de ani, ziarele și revistele ilustrate de pretutindeni o reiau mereu, cu diferite prilejuri. Și tot de douăzeci de ani, albumele cu documente fotografice prezintă figura soldatului-copil care plînge, îngrozit de spaima înfricoșătorului măcel, ca pe una din cele mai zguduitoare mărturii ale prăbușirii Germaniei hitleriste, ca pe un simbol al demenței naziste. Nimeni nu știa însă nimic despre copilul-soldat trimis să moară într-un război care era de mult pierdut. Nu se cunoștea nici numele adolescentului în uniformă, nici unde a fost făcută fotografia, nici de către cine.

Era unul din documentele mute ale marii tragedii. Pînă cînd, nu

Hans-Georg Henke estăzi.

demult, ca răspuns la o anchetă organizată de revista „Freie Welt” din R. D. Germană, pentru identificarea personajelor din mai multe alte fotografii similare, „simbolul”... și-a declinat identitatea, scriînd redacției. Intervievat curînd de un reporter al menționatei reviste, Hans-Georg Henke — căci așa se numește el — a declarat:

— Cînd, în urmă cu mai mulți ani, am văzut pentru prima oară fotografia am știut numaidecît: eu sînt. Mi-am propus apoi de cîteva ori să vorbesc despre asta, dar apoi am lăsat lucrurile să tîrîgă-neze. Nu voiam să-mi fac reclama.

Și acum iată, pe scurt, povestea lui Hans-Georg Henke și a fotografiei lui.

Luat în armată, la șaisprezece ani, în noiembrie 1944, a fost repartizat la artileria antiaeriană. După o perioadă de instrucție de numai cinci săptămîni, la Berlin, unitatea din care făcea parte Hans-Georg Henke a fost trimisă la Magdeburg, iar în februarie 1945 a fost expeditată pe front, transformată în divizion de artilerie de cîmp. Chiar de la primul atac al Armatei sovietice, Hans-Georg Henke și camarazii lui au fost alungați de pe pozițiile pe care se stabiliseră și au început o retragere dezordonată, care curînd avea să se preschimbe în haos. La 1 sau 2 mai 1945 — Hans-Georg Henke nu-și mai amintește exact — au fost din nou surprinși de tancuri sovietice. Nu mai erau decît o turmă de inși dezorientați, lăsați în voia soartei. Mulți au murit în cursul atacului, ceilalți au scăpat fugind. Printre cei din urmă a fost și Henke, care s-a strecurat în coloanele de refugiați ce înțesau șoselele. Atunci trebuie să fi fost zărit de vreun reporter fotograf...

Astăzi, Hans-Georg Henke este în vîrstă de 36 de ani; este tatăl unei fetițe de 7 ani și lucrează ca administrator de spital la Finsterwalde (Niederlausitz) în R. D. Germană.

D. H.

BILDERBERG CLUB

În Italia, în localitatea Cernobbio, trăiește un botanist care cultivă o rară specie de liichen. Din acesta, se spune, se prepară o loțune eficientă împotriva cheliei. Dar nu pentru aceasta au venit în respectiva lo-

calitate o serie întregă de personalități marcante ale vieții politice și economice occidentale: ministrul apărării al Angliei Healey, subsecretarul de stat american George Ball, vicepreședintele Comitetului executiv al CEI Marjolin, superbancherul Rockefeller, secretarul partidului democraț-creștin italian, Rumor, secretarul general al N.A.T.O. Manli Brosio etc., etc. Timp de cîteva zile ei au discutat în cadrul așa numitului Bilderberg Club cîteva din principalele probleme politice și financiare ale țărilor occidentale. Acest „club” luat ființă cu peste un deceniu în urmă, din inițiativa curții regale olandeze. Anual, o seamă de personalități oficiale se adună cît titlu particular (de fiecare dată într-o altă localitate) și fac o schimb de vederi neoficiale. Le gași prin interese de clasă și adeseori prin relații personale, participanții își pot permite să emită păreri „neortodoxe” cu privire la politica statelor lor și să discute unele probleme peste capul președintilor lor guverne.

În ciuda caracterului secret și acestor întîlniri, în presă război totuși informații privind conținutul discuțiilor. Faptul se datorează contradicțiilor existente între țările din care vin participanții la conferințe — divergențe de poziții mai puternice uneori decît legăturile care-i adună pe aceștia. Anul acesta, de pildă, reprezentanții americani s-au arătat neliniștiți de încoțineala manifestată în realizarea unei entități politice și economice vest-europene. Motivul? Aceasta împiedică intensificarea penetrației economice americane în apusul Europei. Participanții vest-europeni au cerut, la rîndul lor, modificarea caracterului N.A.T.O., sugerînd că dominant să fie caracterul politic și economic iar nu cel militar.

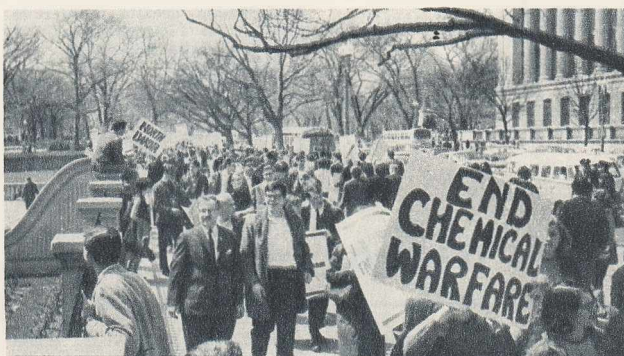
La Cernobbio s-a vorbit „cinci minute” (după cum s-a spus) despre atitudinea Franței față de actualul sistem monetar occidental. Dar cît de greu cîntărește aceste „cinci minute”! În răs timpului lor a fost vorba despre miliarde și miliarde de dolari despre sute de tone de aur, de spre prestigiul financiar al S.U.A. Căci, în fond, propunerile franceze preconizînd revenirea la etalonul aur vizează pozițiile politice și economice americane nu numai în Europa occidentală. Poate tocmai din cauză că aceste probleme i s-a acordat atîta importanță, purtătorii neoficiali de cuvînt ai neoficialei întruniri interoccidentale au căutat să-i minimizeze ponderea reală avută în convorbiri.

Cu un singur lucru au fost pare-se unanim de acord participanții la recenta întrunire a Bilderberg Club-ului: să se organizeze o nouă reuniune...

Eugen PHOEBUS

Aspect de la solemnitatea dezvelirii unei plăci comemorative pe clădirea din Viena, Kollergasse nr. 3, unde a locuit marele poet român Mihail Eminescu în anul 1871, în timpul studenției.

Demonstrații la Washington, în fața Casei Albe, fotografia de sus, și Lucerna (Elveția), fotografia de jos, împotriva agresiunii imperialiste în Vietnam, pentru instaurarea păcii pe pămîntul vietnamez.

Atenția opiniei publice a fost reținută în zilele din urmă de evenimentele din Republica Dominicană: încercarea unei loviturii de stat a fost urmată de intervenția trupelor americane — fapt care a dus la convocarea Consiliului de Securitate al O.N.U. În fotografie: trupe pe străzile capitalei dominicane — Santo Domingo.

BERLANGA PESIMIST

E greu să fii cineast în Spania — e de părere unul din cei mai nimenți regizori iberici, Luis Berlanga. Bunel a plecat o mult, trăiește și realizează filme în Mexic. Cei care au rămas pe peninsula plătesc obolul supușilor și conformismului față de regimul franchist.

Cinematografia spaniolă — după opinia lui Berlanga — e măcinată de două racile: una care vizează nașterea, alta — domeniul intim creației. De când magnații filului american au pus piciorul în udiurile madrilenne, unde turază superproducții („Căderea imperiului roman”, „Regele reilor”, „Cidul”), costul de producție al filmelor a crescut îngrijorător. Dacă în 1951 pelicula lui Berlanga „Sun venit, domnule Marshall!” a costat un milion cincizeci de mii de pesetas, pentru ultimul film, „Călăul”, s-au cheltit douăsprezece milioane de pesetas. Dar mai grave sînt rigorile anarhice franchiste, care operează în aria creației în mod arbitrar și rutal. În „Los jueves milagro”, unul din filmele lui Berlanga, rezorul vorbea despre „industrializarea religiei”. Subiectul e simplu: notabilitățile unui orașel care era vizitat de turiști s-au gînit să înfăptuiască un miracol. Ei sînt însărcinați pe idiotul orașului să povestească cum că ar fi avut o vizită dornici să vadă minunea. Și filmul povestește, mai dearte, trecînd în domeniul fantasticului, cum Dumnezeu trimite un mîsar în această localitate acum înecuvîntată. Cenzura a procedat la treizeci de tăieturi, -au turnat noi scene. Pînă

la urmă regizorul s-a văzut nevoit să încredințeze altcuiva terminarea filmului. Iar dacă la început pelicula era de două ore, după tăieturi durate ei a fost limitată la o oră și șaptesprezece minute... Nici ultimul film al lui Berlanga — „Călăul” — n-a scăpat de rigurile puriste și moralizante ale cenzurii franchiste. După întoarcerea lui de la Festivalul de la Veneția, el a suferit paisprezece tăieturi și, după cum mărturisește autorul, este imposibil să-ți dai seama, după această versiune, dacă personajul principal este un călău sau pur și simplu un instalator.

Intervenția brutală în creație nu se limitează doar la atît. În fiecare regiune, episcopul și generalul care comandă provincia au dreptul să intervină, să ceară scoaterea cutărei sau cutărel scene, ba chiar să interzică filmul. Iată de ce Berlanga e pesimist și e de părere că cineștii spanioli trișează. Del Amo, care a turnat interesante documentare în timpul războiului civil, a realizat un film mediocru: „Joselito”. Vajda își irosește talentul în producții ca „Marcellino”. Bardem, o stea strălucitoare, a făcut în ultima vreme filme care au sfîrșit puțin interes. Poate noua lui producție: „Piane mecanice” va constitui un reviriment. Iar mulți alții se limitează să scrie scenarii pentru Sara Montiel, garanție a unui succes comercial sigur. Generația mai tină, cu multe elemente dotate — Francisco Regueiro, Manuel Summers etc. — trăiește influențe trecătoare, de la Antonioni, Visconti, pînă — în ultima vreme — la Joseph Losey. Trist este că talentele spaniole ajung la succes cu unul sau două filme, iar apoi intră în eclipsă. Și se refugiază în documentare sau producții pentru televiziune. Situația este lamentabilă, motiv pentru care Berlanga e pesimist...

I. CORIBAN

CETĂȚENI ȘI CETĂȚENI...

Poate că nu s-ar fi făcut nici o legătură între evenimentele din Republica Dominicană și cele din Rhodesia de sud dacă Consiliul de Securitate nu s-ar fi ocupat de ele succesiv. Deși nu este neapărat nevoie de o coincidență pentru a putea discerne în două atitudini aparent contradictorii elemente ale aceleiași politici.

Exact în momentul cînd Statele Unite justificau intervenția mili-

tară în Republica Dominicană prin clasicul pretext că urmăresc „scopul umanitar” al „apărării cetățenilor săi” (ulterior nici măcar acest motiv nu a mai fost invocat), Anglia afirmă că „nu are dreptul” de a interveni militarmente în colonia sa Rhodesia de sud, pentru a împiedica o minoritate de emigranți englezi să pună stăpînire printr-un act unilateral asupra populației majoritare africane.

În Republica Dominicană, stat suveran cu o populație de peste 3 milioane, 14 mii de soldați americani apar fără să întrebze pe nimeni în timpul unui conflict intern, sub pretextul că vor să apere 2.000 de americani. În Rhodesia de sud, în care prezența unui guvernator englez angajează răspunderea Angliei pentru situația creată, existența a mai bine de 3 milioane și jumătate de oameni este amenințată de rasismul a 224.000 coloniști și nici un pușcaș englez nu apare la orizont. Ministrul de externe senegalez declara în ședința Consiliului de Securitate că „Marea Britanie are puterea legală de a împiedica minoritatea albă a Rhodesiei de sud să proclame unilateral independența acestui teritoriu. Dacă guvernul britanic nu va lua măsuri preventive concrete el va fi considerat complice al proiectelor guvernului Ian Smith”.

În fond dacă stăm și comparăm cifrele și faptele, nu putem trage decît o concluzie: în Republica Dominicană, Statele Unite intervin în apărarea profiturilor monopolurilor împînțite acolo și în alte regiuni latino-americane. Cum în Rhodesia de sud nimic nu amenință asemenea profituri, împotriva aventurii lui Smith nu se iau măsuri militare.

Într-un editorial, săptămînalul englez „Economist” rezuma întreaga filozofie a intervenționistilor scriînd: „Trebuie să se admită că guvernul britanic îi vine mai greu să trimită trupe împotriva propriilor săi emigranți albi decît împotriva altor popoare”.

Gloanțe pentru alții — la atît se reduce „umanitarismul apărării cetățenilor”. De aceea au putut fi trimise trupe engleze în Malaya, la Suez, în Iordania, în Arabia de sud și nu și în Rhodesia de sud. De aceea rasiștii din sudul Statelor Unite pot înfăptui nepedepsiți orice crime în timp ce infanteriștii americani sînt trimiși să dea lecții de „democrație” în Republica Dominicană, în Vietnamul de sud, în Congo.

Evident, filozofia lui „Economist” convine monopolurilor și emigranților albi din Rhodesia de sud, nu și „altor popoare” cum este denumită de săptămînalul englez cealaltă, mare, imensă, categorie de oameni împotriva cărora ei consideră că pot trimite trupe.

N. LUPU

Zwingerul din Dresda, una din cele mai frumoase clădiri în stil baroc din lume. Colectivul „Reconstrucția Zwingerului din Dresda” a fost decorat pentru excepționala sa muncă artistică cu Premiul Național al R.D.G. Reconstrucția Zwingerului a fost terminată în 1963.

Un punct pe hartă DRESDA

Unul din cele mai frumoase orașe ale R. D. Germane este Dresda. Situată într-o regiune pitorească, în inima Saxoniei, această așezare de pe malurile Elbei și-a cucerit de-a lungul celor peste 750 de ani de existență o binemeritată faimă datorită arhitectonicii sale, comorilor de artă adunate aci.

Lovită din greu de urgența războiului, Dresda a renăscut în anii de după 1945 datorită muncii pline de dragoste și abnegație a locuitorilor săi.

Faptul că s-a bucurat dintotdeauna de reputația unui oraș cu tradiție culturală explică de ce s-a acordat de la început o mare importanță reconstrucției lăcașurilor sale de cultură. Și în primul rînd palatului Zwinger. Această minunată construcție realizată în secolul al XVIII-lea de arhitectul Matheus Daniel Pöppelmann, la cererea regelui August cel Puternic, a renăscut din ruine. Aci a fost instalată Galeria de artă, de renume mondial, a Dresdei. Comorile ei au revenit: „Madona sixtină” a lui Rafael, opere datorate lui Tizian, Rubens, Correggio, Rembrandt, Holbein și Van Dyck, salvate de soldații sovietici de la distrugere sigură. După ce au fost păstrate și restaurate cu grijă în U.R.S.S., galeria reconstruită le-a primit din nou.

Școala tehnică superioară — astăzi universitate — aproape în întregime distrusă în 1945, a fost de asemenea reconstruită și s-a extins, încă din 1961, pe o suprafață de zece ori mai mare decît înainte de război. Dacă în 1939 studiau aici 1.150 de tineri, astăzi numărul lor este de peste 17.000!

În anii postbelici Dresda s-a îmbogățit de asemenea cu o școală superioară de transporturi, o academie de medicină, o academie militară, o școală superioară de arte plastice, o școală superioară de muzică, un institut pedagogic și alte școli de specialitate.

Dresda este însă astăzi nu numai un lăcaș al culturii și științei, ci și un important centru industrial al Republicii Democratice Germane. În întreprinderile orașului se produc motoare unicele, transformatoare și aparate Röntgen, instrumente de măsurat, mașini electronice, aparate de proiecție și de fotografiat etc. La marginea orașului a apărut un centru pentru folosirea în scopuri pașnice a energiei atomice...

Lucrările de construcție continuă. Dar, deși au apărut multe cartiere noi, ici-colo se mai văd încă rănile pricinuite de război.

În 1964 a început proiectarea ansamblului cunoscut sub denumirea de Prager Strasse, un uriaș complex de construcții situat între gara principală și centrul orașului. Inima acestui complex o vor constitui hotelurile — blocuri ce vor ajunge pînă la 24 etaje, însumînd 2.300 de paturi. La acestea se mai adaugă un număr de restaurante și magazine, un cinematograful cu 1.000 de locuri, un magazin universal cu spațiu util de 10.000 mp etc.

Dresda, renăscută, trăiește din plin...

Bernhard LIEBSCHER
ziarist din R.D.Germană

Dispariția de mai multă vreme a generalului Delgado, unul din liderii forțelor de opoziție din Portugalia, a sfîrșit numeroase comentarii contradictorii. Recent însă, sub un maldăr de pietre, în apropierea localității spaniole Villanueva del Fresno, la cîteva sute de metri de frontiera cu Portugalia, a fost descoperit corpul său nelusit. Condițiile în care a fost ucid Delgado nu au fost încă clarificate, dar o serie de ziare afirmă că ar fi fost arestat de poliția spaniolă și predat poliției portugheze care „l-a împușcat fără nici o judecată”.

**SAVOARE
AROMĂ
VITAMINE**

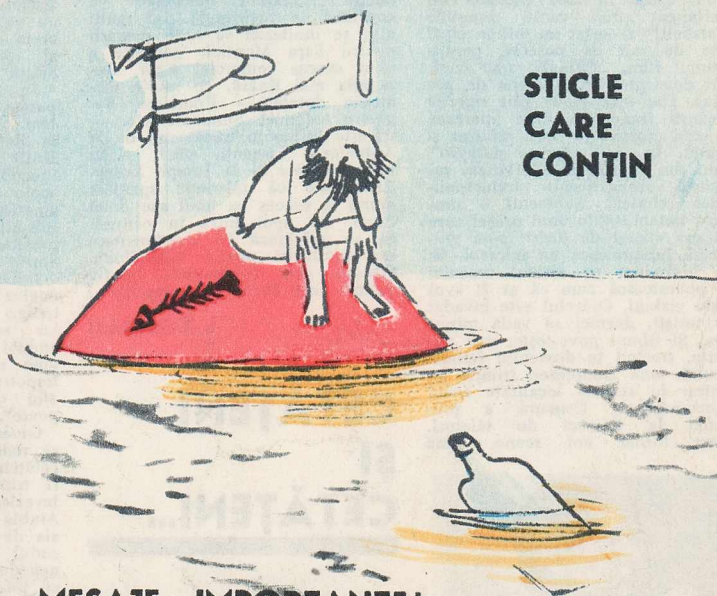
**IN JELEUL
ȘI PASTA DE FRUCTE**

SÎNT STICLE CARE CONȚIN

...MINIATURE ARTISTICE

**STICLE
CARE
CONȚIN**

...MESAJE IMPORTANTE!

ȘI STICLE CARE CONȚIN

...SĂNĂTATEA DV.

Apele minerale: Borsec, Buziaș, Biborțeni, Bodoc, Harghita, Sîncrăieni-Ciuc, Lipova, Vilcele, Zizin și Covasna sînt indicate pentru masă.

Pentru tratarea bolilor de nutriție — stomac, ficat, intestin vă recomandăm apele minerale medicinale: Slănic Moldova, Hebe, Malnaș și Căciulata.